

สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร

DURG ADDICT PREVENTION IN TECHNICAL COLLEGES IN BANCKOK

สมพงษ์ บุญมั่ง

SOMPONG BOONMUNG

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

สาขาวิชาการบริหารงานศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2546

ISSN 974-324-540-5

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร

DRUG ADDICT PREVENTION IN TECHNICAL COLLEGES IN BANGKOK

สมพงษ์ บุญมั่ง

SOMPONG BOONMUNG

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 47806
วัน, เดือน, ปี 26 ส.ค. 2546

.b.....
.i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2546

ISBN 974-324-540-5

DRUG ADDICT PREVENTION IN TECHNICAL COLLEGES IN BANGKOK

SOMPONG BOONMUNG

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIRMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2003

ISBN 974-324-540-5

COPYRIGHT 2003

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สถาปนการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร
DRUG ADDICT PREVENTION IN TECHNICAL COLLEGES IN BANGKOK
ชื่อนักศึกษา นายสมพงษ์ บุญมั่ง
รหัสประจำตัว 42064103
ปริญญา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การบริหารอาชีพศึกษา
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.รวิวรรณ ชินะตระกูล
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ดร.ฉันทนา โหมดมณี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
รศ.ดร.รวิวรรณ ชินะตระกูล	
ดร.ฉันทนา โหมดมณี	
ดร.ณรงค์ พิมสาร	
ผศ.อุดมศักดิ์ สารินุต	
อาจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์	

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 19 พฤษภาคม 2546 เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่...30...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ.2546....

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค

เขตกรุงเทพมหานคร

นักศึกษา

นายสมพงษ์ บุญมั่ง

รหัสประจำตัว

42064103

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา

สาขาวิชา

การบริหารอาชีวศึกษา

พ.ศ.

2546

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.ฉันทนา โหมดมณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ใน 3 ด้าน คือ ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด และด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 49 คน ครู-อาจารย์ จำนวน 152 คน รวม 201 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ตามระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร โดยเรียงตามลำดับจากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้คือ 1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด 2) ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด และ 3) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง ตามลำดับ

2. สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ตามระดับการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร โดยเรียงตามลำดับจากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้คือ 1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด 2) ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด และ 3) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง ตามลำดับ

Thesis Title	Drug addict prevention in Technical Colleges in Bangkok
Student	Mr. Sompong Boonmung
Student ID.	42064103
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	2003
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Ravewan Shinatrakul
Thesis Co-advisor	Dr. Chantana Modemanee

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the condition of drug addict prevention in technical colleges in Bangkok related to 1. The knowledge of drug addict 2. The environment for prevention of drug addict 3. The activities for students to develop themselves. The research was classifying into characteristic in technical colleges : The study administrators in technical colleges sampling groups were 49 persons. From teacher technical colleges groups were 152 persons total 201 persons. The data analysis was applied from the sampling method to fine out the value of percentile, arithmetic mean and standard deviation for SPSS program

The research findings were as following :

1. Drug addict prevention in Technical Colleges in Bangkok to follow practical level of school administrators were at the moderate level on the overall and each aspect, ranging from high-low levels as followed : 1) The environment for prevention of drug addict 2)The knowledge of drug addict 3) The activities for students to develop themselves.

2. Drug addict prevention in Technical Colleges in Bangkok to follow practical level of teachers were at the moderate level on the overall and each aspect, ranging from high-low levels as followed : 1) The environment for prevention of drug addict 2) The knowledge of drug addict 3) The activities for students to develop themselves.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก รศ.ดร.รวิวรรณ ชินะตระกูล ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฉันทนา โหมคมณี ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจ และช่วยตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนการปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.ณรงค์ พิมสาร อาจารย์ไพระวุฒิ สุวรรณจันทร์ และ ผศ.อุดมศักดิ์ สารินุตร คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนข้อคิดต่าง ๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยในการแจก และเก็บรวบรวมแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ ผู้เป็นที่เคารพรักยิ่ง ขอขอบคุณพี่-น้อง ที่ให้ความรัก ให้ความช่วยเหลือ และให้การสนับสนุน

ขอขอบคุณผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงานที่โรงเรียนเทคนิควิทยา เพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโท รุ่นที่ 13 สาขาวิชาการบริหารอาชีพศึกษาทุกคน ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และเป็นกำลังใจตลอดมา

คุณค่า และประโยชน์ใด ๆ ที่เป็นผลจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ คุณพ่อ คุณแม่ และครู-อาจารย์ ทุกท่าน ด้วยความเคารพยิ่ง

สมพงษ์ บุญมั่ง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 ความหมายและชนิดของยาเสพติด	7
2.2 ความเป็นมาของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียน.....	11
2.3 หลักการป้องกันยาเสพติด.....	16
2.4 การดำเนินการป้องกันยาเสพติด.....	20
2.4.1 การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด.....	22
2.4.2 การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด.....	26
2.4.3 การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง.....	31
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
3.2.1 การสร้างเครื่องมือ.....	45
3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	46
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	48
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	64
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	64
5.2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
5.4 สรุปผลการวิจัย.....	65
5.5 อภิปรายผลการวิจัย.....	67
5.6 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	77
5.7 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	77
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	82
ประวัติผู้เขียน.....	106

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยเทคนิคเขตกรุงเทพมหานคร.....	44
4.1 แสดงจำนวน และคำร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	50
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัย เทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม 3 ด้าน.....	51
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ของ ผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน และรายด้าน.....	52
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ ของผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด.....	53
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ ของผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด.....	54
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ ของผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง.....	56
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ ของครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน และรายด้าน.....	58
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ ของครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด.....	59
4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ ของครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด.....	60
4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ ของครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง.....	62

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2541 : 33) ได้กล่าวถึง ปัญหา ยาเสพติดเป็นปัญหาสังคมที่มีความสลับซับซ้อน และมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์เชื่อมโยงกับ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมโดยตรง เพราะเกิดขึ้นจากองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ตัวบุคคล ตัวยา และสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหายาเสพติด ในลักษณะที่ครบวงจร ทั้งการลักลอบผลิต ค้า นำเข้า ส่งออก และการแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นเวลานาน รัฐบาลทุกยุคทุกสมัย ได้กำหนดนโยบายให้ความสำคัญต่อปัญหายาเสพติด ตลอดจนพยายามเร่งรัดให้หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง แต่ดูเหมือนว่าปัญหายาเสพติดก็มิได้เบาบางลง กลับนับวันจะขยายตัวลุกลามไป จนส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคงของประเทศมากยิ่งขึ้น โดยลำดับ และปัญหายาเสพติดได้เข้าไปมีบทบาทในสถานศึกษาอีกด้วย โดยปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ได้ทวีความรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการใช้ยาเสพติดของนักเรียนนักศึกษา ในระดับอาชีวศึกษา ซึ่งมีการใช้ยาเสพติดที่ร้ายแรงเกือบทุกประเภท เช่น กัญชา ยาบ้าและเฮโรอีน ปัญหาการแพร่ระบาดของยาบ้า ในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาได้ทวีความรุนแรงอย่างน่าเป็นห่วงในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมาโดยระบาดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ภาคกลาง และภาคเหนือ ในขณะที่ปัญหาการใช้กัญชาและเฮโรอีน ยังไม่ได้ลดลงแต่ประการใด

ผลกระทบของปัญหาการใช้ยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาทำให้ พ่อแม่ ผู้ปกครองและครอบครัว ตลอดจนครู-อาจารย์ต้องสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ของชาติไป จึงจำเป็นที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันป้องกัน ไม่ให้ปัญหาเกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจึงมีนโยบาย ที่จะเร่งรัดการดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา อาชีวศึกษา เป็นการเร่งด่วน โดยมีจุดเน้นในการดำเนินงานดังนี้

1. มุ่งรณรงค์สร้างกระแสต่อต้าน การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และแสวงหาความร่วมมือในการดำเนินงานป้องกัน ปัญหายาเสพติด จากสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกสังกัด
2. รณรงค์สร้างความตระหนักในปัญหายาเสพติด โดยการให้ความรู้ ความเข้าใจในโทษ และพิษภัยของยาเสพติดให้แก่ นักเรียนพัฒนาบุคลากรแกนนำ เพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยครู-อาจารย์ ผู้บริหารศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจที่จะไปดำเนินงาน ในภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบของคนให้มีประสิทธิภาพ

3. ศึกษาวิจัยปัญหา และพัฒนารูปแบบ แนวทางในการดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูล และเป็นต้นแบบให้สถานศึกษาต่าง ๆ ได้เรียนรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาของตน

ในปี 2543 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้จัดทำสถิติเปรียบเทียบคดีสารเสพติดทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี 2538 - 2542 ไว้ดังนี้คือ ในปี 2538 มีจำนวนทั้งสิ้น 143,630 คดี ปี 2539 มีจำนวนทั้งสิ้น 151,913 คดี ในปี 2540 มีจำนวนทั้งสิ้น 158,027 คดี ปี 2541 มีจำนวนทั้งสิ้น 191,527 คดี ในปี 2542 มีจำนวนทั้งสิ้น 176,378 คดี ซึ่งจากสถิติ ดังกล่าว จะพบได้ว่าคดีสารเสพติด จะเพิ่มมากขึ้น ทุก ๆ ปี ซึ่งในปี 2542 สถิติการจับกุมสารเสพติดจำแนกตามชนิดสารเสพติด สามารถจำแนกได้ตามลำดับดังนี้ เมทแอมเฟตามีน 129,204 คดี กัญชาแห้ง 19,819 คดี สารระเหย 16,406 คดี เฮโรอีน 6,571 คดี ผีนกขิม 2,286 คดี กระท่อม 1,656 คดี กัญชาสด 791 คดี ซึ่งพบได้ว่า ปริมาณคดีสารเสพติดเมทแอมเฟตามีน(ยาบ้า) มีปริมาณสูงมากเมื่อเทียบกับคดีสารเสพติดทั้งหมดที่จับกุมได้ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2543 : 10-11)

เมื่อพิจารณาการแพร่ระบาดของยาบ้าในนักเรียนนักศึกษา พบว่านักเรียนในภาคกลางใช้ยาบ้ามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.08 รองลงมาเป็นภาคเหนือร้อยละ 1.94 สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ มีการใช้ร้อยละ 0.13 และร้อยละ 0.30 ตามลำดับ การใช้ยาบ้าในสถานศึกษา พบว่ามีมากในระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา โดยพบมากที่สุดในระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 2.40 ส่วนระดับมัธยมศึกษาพบร้อยละ 1.07 จากการที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้จัดทำระบบข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัดรักษา และได้เก็บรวบรวมสถิตินักเรียนนักศึกษา ที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 จนถึง พ.ศ. 2543 พบว่า ในช่วงระยะเวลา 9 ปีที่ผ่านมาจำนวนนักเรียนนักศึกษา ที่เข้ารับการบำบัดรักษา มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ.2535 มีจำนวน 1,399 คน และเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยปีละประมาณ 1,000 คน โดยเพิ่มขึ้น โดยสูงสุดในปี พ.ศ. 2541 จำนวน 9,193 คน และลดลงเหลือ 7,469 คน ในปี พ.ศ. 2543 นักเรียนนักศึกษา ที่เข้ารับการบำบัดรักษา ส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่พบว่า มีอายุระหว่าง 15-19 ปี นักเรียนนักศึกษา ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดร้อยละ 12.36 หรือจำนวน 663,290 คน เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 6.2 หรือ 41,041 คน มัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 34.2 หรือ 226,948คน มัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 24.0หรือ159,297 คน ประกาศนียบัตรวิชาชีพร้อยละ 26.0 หรือ172,710 คน ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงร้อยละ 7.2 หรือ 47,606 คน และระดับปริญญาตรีร้อยละ 2.4 หรือ 15,688 คน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2544 : 11-13)

จากการเก็บรวบรวมสถิตินักเรียนนักศึกษาที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 จนถึง พ.ศ. 2540 พบว่าในช่วงระยะเวลา 8 ปีที่ผ่านมาจำนวนนักเรียน ที่เข้ารับการ

บำบัดรักษามีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี แสดงให้เห็นว่าปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียน ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกปี แสดงให้เห็นว่า ปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียน ได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น นักเรียนที่เข้ารับการบำบัดรักษาส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา และจากการศึกษาถึงสาเหตุของการติดยาเสพติดของนักเรียน ที่เข้ารับการบำบัดรักษา ตลอดช่วงเวลา 8 ปี นับแต่ปี 2533-2540 มีแบบแผนของการติดยาเสพติดคล้ายคลึงกัน กล่าวคือเหตุผลที่สำคัญที่สุด คืออยากทดลองใช้เอง เพื่อนชวน มีเรื่องไม่สบายใจ และเพื่อความสนุกสนานตามลำดับ(สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2541 : 36-37)

ขนิษฐา พุ่มประดับ (2545 : 15) ได้กล่าวถึงกิจกรรม TO BE NUMBER ONE และใครคิดอยากมือขึ้น เป็นกิจกรรมตามโครงการณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกรมสุขภาพจิตที่มุ่งหวังป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่ให้ห่างไกลยาเสพติด รวมทั้งสามารถดึงให้ผู้เสพยากลับมาสู่ครอบครัวและสังคมอบอุ่นพร้อมที่จะเริ่มต้นชีวิตใหม่ โดยหันหลังให้ยาเสพติดโดยสิ้นเชิงกิจกรรมดำเนินการของ TO BE NUMBER ONE จะเน้นการเจาะลึกตามสถานศึกษาโดยอาศัยการใช้สื่อรณรงค์ และกิจกรรมการรณรงค์ เพื่อสร้างกระแสต้านยาเสพติดในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนและวัยรุ่นไม่ให้ข้องแวะกับยาเสพติด โดยแสดงผลที่ได้ถูกต้อง เป็นเสมือนการเติมสิ่งที่ดีและถูกต้องให้กับชีวิตของเยาวชนและวัยรุ่น หรือการเป็นทีหนึ่ง ได้โดยไม่ต้องพึ่งยาเสพติด เพื่อสร้างกิจกรรมดี ๆ ซึ่งเน้นกิจกรรมหลักที่สำคัญ คือ การต่อต้านยาเสพติด

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม TO BE NUMBER ONE ที่มุ่งเน้นไปที่สถานศึกษาผู้วิจัยจึง ได้ศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคเขตกรุงเทพมหานคร

เนื่องมาจากกรุงเทพมหานคร เป็นจังหวัดที่มีประชากรมาก ทำให้สังคม และวิถีการดำเนินชีวิตนั้น เป็นแบบสังคมเมืองใหญ่ ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามแต่สภาพทางเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรมของท้องถิ่นในแต่ละแห่งและเด็กในท้องถิ่นนั้นก็มีความแตกต่างกันไปซึ่งกรุงเทพมหานคร นั้นมีสถานศึกษาใหญ่ ๆ หลายแห่ง ทำให้มีเด็ก จากจังหวัดต่าง ๆ ไกลเคียงเข้ามาทำการศึกษาต่อใน กรุงเทพมหานคร ทำให้อยู่ห่างไกลจากครอบครัว ขาดผู้ปกครองดูแล คอยให้คำแนะนำ ทำให้มีการใช้ชีวิตอย่างอิสระ ขาดที่พึ่ง มีเพียงแค่เพื่อน ซึ่งทำให้มีแนวโน้มที่จะถูกชักจูงให้ไปในทางที่ผิด และประกอบด้วยวิถีชีวิตที่ยังไม่สามารถที่จะอยู่ในวุฒิภาวะ ที่จะสามารถดูแลตนเองได้ อีกทั้งจากการที่ปัญหาสารเสพติดที่แพร่หลายอยู่ในปัจจุบันนี้ ทำให้เด็ก ๆ เยาวชนเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องได้มากที่สุด ซึ่งจะพบได้จาก สถิติของเด็กที่ผ่านกระบวนการพิจารณาจากศาลคดีเด็กและเยาวชน ของกรุงเทพมหานคร พบได้ว่า สถิติเด็กที่ถูกควบคุมความประพฤติ สูงสุดคือความผิดอันเกี่ยวเนื่องมาจากสารเสพติด และยังพบนักเรียนในวิทยาลัย มีการเสพยาเสพติด อยู่

บ้าง ทั้ง ๆ ที่มีการดำเนินการ จัดกิจกรรม และโครงการต่าง ๆ เพื่อการให้ความรู้ ในเรื่องอันเกี่ยวเนื่องมาจากสารเสพติด แต่ก็ยังพบเด็กที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาอีกมาก

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาดังที่กล่าวมาแล้ว และจากการที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกรอบนโยบายให้สถานศึกษาต่าง ๆ นำไปปฏิบัติ การป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากครูผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบในการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร เพราะครูนั้นนับได้ว่าเป็นผู้ใกล้ชิดกับงานป้องกัน และเป็นตัวแทนอันแท้จริงที่จะชี้ให้เห็นสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร อันจะเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร โดยการนำผลการวิจัยในส่วนหนึ่ง ไปประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติงานป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร กับเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหาร ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร และผู้เกี่ยวข้อง ให้ความสนใจต่องานป้องกันยาเสพติด และจัดการศึกษาให้ความรู้ ให้เหมาะสมกับนักเรียน เพื่อช่วยสร้างเกราะป้องกันตนเอง และป้องกันการระบาดของสารเสพติด ในสถาบันการศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร เพื่ออนาคตของเยาวชนของชาติต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง

1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากมาตรการเชิงรุก “การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา” สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 118-127) โดยมีวิธีในการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา จำนวน 6 ด้าน ได้แก่

1. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด
2. การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด
3. การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง
4. การรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนัก

5. การสนับสนุนกิจกรรมทางเลือก

6. การฝึกทักษะชีวิต

แต่ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมเป็น 3 ด้านได้แก่

1. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด
2. การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด
3. การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 107 คน ครู-อาจารย์ จำนวน 326 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย ได้แก่

ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 49 คน ครู-อาจารย์ จำนวน 152 คน

2. ตัวแปรที่จะศึกษา คือ สภาพการป้องกันยาเสพติด ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ด้านได้แก่

1. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด
2. การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด
3. การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. **สภาพการป้องกันยาเสพติด** หมายถึง การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดตามแผนป้องกันสารเสพติด ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่

1.1 การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด หมายถึง การจัดประสบการณ์ทั่วไปให้แก่ บุคลากร เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับโทษพิษภัย อันตรายจากยาเสพติด และสามารถป้องกันตัวเองจากยาเสพติด

1.2 การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด หมายถึง การจัดสภาพการณ์ต่างๆ ในวิทยาลัย และนอกวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อชีวิต ความเป็นอยู่ และพัฒนาการทุกด้าน ของนักเรียน มีผลให้นักเรียนปลอดภัยยาเสพติด

1.3. การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ให้มีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา ซึ่งจะมีผลให้นักเรียนไม่พึ่งยาเสพติด

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะหัวหน้าแผนก ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร

3. ครู-อาจารย์ หมายถึง ครู-อาจารย์ที่ได้รับมอบหมาย ให้มีหน้าที่ในการศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติด ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร

4. วิทยาลัยเทคนิค หมายถึง สถานศึกษาที่สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มี 5 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคคูสิต และวิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม

5. ตำแหน่ง หมายถึง ระดับของบทบาทหน้าที่ในสถานศึกษา ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามตำแหน่งผู้บริหาร และครู-อาจารย์

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมทฤษฎี หลักการเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 ความหมายและชนิดของยาเสพติด
- 2.2 ความเป็นมาของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน
- 2.3 หลักการป้องกันยาเสพติด
- 2.4 การดำเนินการป้องกันยาเสพติด
 - 2.4.1 การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด
 - 2.4.2 การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด
 - 2.4.3 การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายและชนิดของยาเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2535 : 25-27) ได้กล่าวถึงความหมายยาเสพติดไว้ว่า ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีใดก็ตาม ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะสังเกตลักษณะสำคัญได้ 4 ประการ ดังนี้

1. มีความต้องการจะเสพยาอยู่นั้นอยู่ตลอดเวลา แสดงออกทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. ต้องเพิ่มขนาดของยาที่เสพมากขึ้น
3. มีอาการอยาก หรือหิวยาได้เมื่อขาดยา
4. สุขภาพทั่วไปทรุดโทรม

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2541 : 11) ได้กล่าวถึงความหมายยาเสพติดไว้ว่า ยาเสพติด หมายถึง สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ซึ่งเมื่อบุคคลใดเสพ หรือได้รับเข้าไปในร่างกายซ้ำ ๆ กัน แล้วไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เป็นช่วงระยะ ๆ หรือนานติดกันก็ตาม จะทำให้

1. บุคคลนั้นต้องตกอยู่ได้อานาจ หรือเป็นทาสของสิ่งนั้นทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือ จิตใจเพียงอย่างเดียว

2. ต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นเรื่อย ๆ หรือทำให้สุขภาพของผู้เสพติดเสื่อมโทรมลง

3. เมื่อถึงเวลาอยากเสพแล้วไม่ได้เสพ จะมีอาการผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือ เกิดอาการ ทางด้านจิตใจเพียงอย่างเดียว

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2545 : 1) ได้กล่าวถึงความหมายยาเสพติดไว้ว่า ยาเสพติด หมายถึง สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสารที่สังเคราะห์ขึ้นเมื่อนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน คม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใดแล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจจะทำให้เกิดการเสพติดได้ หากใช้สารนั้นเป็นประจำทุกวัน หรือวันละหลายครั้ง ก่อให้เกิดลักษณะสำคัญดังนี้

1. เกิดอาการคือยา หรือต้านยา ต้องใช้สารนั้นในปริมาณมากขึ้น

2. เกิดอาการขาดยา ถอนยา หรืออยากยา เมื่อใช้สารนั้นเท่าเดิม ลดลง หรือหยุดใช้

3. มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจ อย่างรุนแรงตลอดเวลา

4. สุขภาพร่างกายทรุดโทรมลง เกิดโทษต่อตนเอง ผู้อื่น ครอบครัว สังคม และประเทศ

ชาติ

นายแพทย์อังกูร ภัทรากร โรงพยาบาลธัญญารักษ์ (2543) [Online] ได้กล่าวถึง ความหมาย ของสารเสพติดให้โทษไว้ว่า สารเสพติดให้โทษ หมายถึง สารใดก็ตามแต่ไม่ว่าจะเป็นสารที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือสารที่สังเคราะห์ขึ้น เมื่อนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าทางใดก็ตาม ก็ออกฤทธิ์ต่อร่างกายและจิตใจ จะทำให้เกิดการเสพติดได้ หากใช้สารเสพติดนั้น เป็นประจำทุกวัน หรือวันละหลายครั้งก่อก่อให้เกิดลักษณะสำคัญ 4 ประการคือ

1. เกิดอาการคือยา หรือต้านยา (Tolerance) ต้องใช้สารนั้นในปริมาณสูงขึ้น เพื่อให้ได้ฤทธิ์เท่าเดิม

2. เกิดอาการขาดยา ถอนยา หรืออยากยา (Withdrawal) เมื่อใช้สารนั้นเท่าเดิม ลดลง หรือหยุดใช้

3. ต้องพยายามทุกวิถีทางในการนำสารนั้นมาใช้ให้ได้

4. เกิดโทษต่อตนเองและผู้อื่น ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

นอกจากนี้ยังมีความหมายของสารเสพติดตามกฎหมายซึ่งได้กล่าวโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2541 : 12 – 13) ได้กล่าวถึง ความหมายของสารเสพติดตามกฎหมายไว้ว่า สารเสพติดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยฉบับที่ 2 พ.ศ. 2534 แบ่งออกได้ เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. สารเสพติดให้โทษ ตามพระราชบัญญัติสารเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522
2. วัตถุออกฤทธิ์ ตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518
3. สารระเหย ตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

สารเสพติดให้โทษ หมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน คม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมถึงพืช หรือส่วนของพืชที่เป็น หรือให้ผลผลิตเป็นสารเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นสารเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตสารเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยสารเสพติดให้โทษผสมอยู่

วัตถุออกฤทธิ์ หมายความว่า วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นสิ่งธรรมชาติหรือที่ได้จากสิ่งธรรมชาติ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นวัตถุสังเคราะห์ ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สารระเหย หมายความว่า สารเคมีหรือผลิตภัณฑ์ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมประกาศว่าเป็นสารระเหย

ดังนั้นจากความหมายข้างต้นจึงสรุปได้ว่า สารเสพติดคือ สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อบุคคลใดเสพหรือได้รับเข้าไปในร่างกายซ้ำ ๆ กันแล้ว ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ๆ เป็นช่วงระยะ ๆ หรือนานติดต่อกันก็ตาม จะทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ใต้อำนาจหรือเป็นทาสของสิ่งนั้นทางด้านร่างกายและจิตใจหรือจิตใจเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นเรื่อย ๆ หรือทำให้สุขภาพของผู้เสพติดเสื่อมโทรมลง และเมื่อถึงเวลาอยากเสพแล้วไม่ได้เสพจะมีอาการผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือเฉพาะทางด้านจิตใจเกิดขึ้นในผู้เสพได้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2541 : 17-20) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันยาเสพติดมีมากกว่าร้อยชนิด สามารถจัดแบ่งประเภทต่างๆ นอกจากแบ่งตามการออกฤทธิ์แล้ว ยังแบ่งตามแหล่งที่มา แบ่งตามกฎหมาย แบ่งตามองค์การอนามัยโลก ได้ดังนี้

1. แบ่งตามวิธีการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง

- 1.1 กกระบบประสาท ได้แก่ เฮโรอีน มอร์ฟีน เซโคนาล สุรา ยานอนหลับ สารระเหย
- 1.2 กระตุ้นระบบประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน กระท่อม บุหรี่ กาแฟ โคเคน
- 1.3 หลอนประสาท ได้แก่ แอล แอส ดี ดีเอ็มที เห็ดขี้ควาย

1.4 ออกฤทธิ์หลายอย่างทั้งกดประสาท กระตุ้นประสาทและหลอนประสาทเช่น กัญชา

2. แบ่งตามแหล่งที่มา

2.1. ประเภทที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน กระท่อม กัญชา ฯลฯ

2.2. ประเภทที่ได้จากการสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน เซโคบาร์บิทัล แอมเฟตามีน ฯลฯ

3. ตามกฎหมาย

แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

3.1 ประเภทถูกกฎหมาย เช่น ยาแก้ไอ น้ำคำ บุหรี่ เหล้า กาแฟ ฯลฯ

3.2 ประเภทผิดกฎหมาย

ยาเสพติดให้โทษ เช่น มอร์ฟีน ฝิ่น เฮโรอีน กระท่อม กัญชา แอมเฟตามีน แอลเอสดี เอ็กซ์ตาซี

วัตถุออกฤทธิ์ เช่น เซโคบาร์บิทัล เพโมลีน อีเฟดรีน

สารระเหย เช่น ทินเนอร์ กาว แล็กเกอร์

4. แบ่งตามองค์การอนามัยโลก

เนื่องจากยาเสพติดมิได้เป็นปัญหาของประเทศใดประเทศหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นปัญหาของเกือบทุกประเทศทั่วโลก ในการนี้องค์การอนามัยโลกได้ตระหนักถึงปัญหาของยาเสพติดที่มีต่อสุขภาพของโลก การรณรงค์เพื่อป้องกันการติดยาเสพติดจึงเป็นโครงการหนึ่งขององค์การนี้ด้วย โดยองค์การอนามัยโลก ได้จัดแบ่งยาเสพติดออกเป็น 9 ประเภท คือ

1. ประเภทฝิ่น หรือ มอร์ฟีน รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์คล้ายมอร์ฟีน เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน

2. ประเภทบาบิวเรท รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์ทำนองเดียวกัน เช่น อะโมบบาร์บิทัล พาราดีไฮด์

3. ประเภทแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ วิสกี้

4. ประเภทแอมเฟตามีน เช่น แอมเฟตามีน

5. ประเภทโคเคน เช่น โคเคน ไซโคคา

6. ประเภทกัญชา เช่น ใบกัญชา ยางกัญชา

7. ประเภทคัท เช่น ใบคัท ใบกระท่อม

8. ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลกอฮอล์ เมสคาลิน เห็ดเมาบางชนิด

9. ประเภทอื่น ๆ เป็นพวกที่ไม่สามารถเข้าประเภทใดได้ เช่น ทินเนอร์ เบนซิน น้ำยาล้างเล็บ ยาแก้ปวด บุหรี่

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2542 : 22) ได้กล่าวถึงประเภทของยาเสพติดที่นิยมใช้ในกลุ่มนักเรียน นักศึกษามีดังนี้

1. เฮโรอีน ในช่วงปีที่ผ่านมา นักเรียน ที่ติดเฮโรอีนเข้ารับการบำบัดรักษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การใช้เฮโรอีนในกลุ่มนักเรียนนิยมใช้วิธีการฉีดและการสูบ โดยจะผสมกับบุหรี่แล้วสูบเหมือนบุหรี่ แหล่งที่นักเรียนลักลอบเสพยาคือ ห้องน้ำในโรงเรียน บ้านเพื่อน ห้องนอน ที่สาธารณะ และที่ลับตาคน

2. กัญชา นักเรียนเกือบทั้งหมดที่ใช้กัญชา ใช้วิธีสูบ โดยการผสมกับบุหรี่สูบ จากข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัดรักษา พบว่า การสูบกัญชาเพียงชนิดเดียวมีแนวโน้มลดลง ผู้เสพยาจะใช้อยาเสพติดสองชนิดเพิ่มขึ้น โดยจะผสมกันสองชนิด โดยส่วนใหญ่จะใช้เฮโรอีนเบอร์ 4 รองลงมา คือ สารระเหย และยาบ้า แหล่งลอบเสพยาในโรงเรียนคือ ห้องน้ำและ บริเวณที่ลับตาคนในโรงเรียน

3. ยาบ้า ยาบ้าที่แพร่ระบาดในกลุ่มนักเรียน แต่เดิมใช้กันเพื่อวัตถุประสงค์ในการอ่านหนังสือกลางคืน เพื่อเตรียมตัวสอบ จึงนิยมใช้วิธีการกิน แต่ปัจจุบันการใช้อยาบ้าถูกใช้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนาน บันเทิง ทั้งในระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา วิธีใช้ยาบ้าจึงมีทั้งการกิน และการเผาแล้วสูดควันเข้าปอด วิธีการเผายาบ้าแล้วสูบเข้าปอดเป็นที่นิยมในกลุ่มนักเรียนเป็นอย่างมากในปัจจุบัน การเสพด้วยวิธีนี้ ทำให้ออกฤทธิ์อย่างรวดเร็วมาก ส่วนวิธีเสพด้วยการกินไม่เป็นที่นิยมในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา

4. สารระเหย วิธีการเสพสารระเหย ใช้วิธีสูดดมเป็นหลัก สารระเหยที่นิยมใช้ในการสูดดมมากที่สุด คือ กาว 3 K มีบางส่วนนิยมแลกเกอร์ และทินเนอร์ วิธีการสูดดม สามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น ใช้สำลี หรือเศษผ้าชุบสารระเหยกำไว้ในมือ และสูดดมเข้าไปแรงๆ

4.1 ใช้สำลีชุบสารระเหย แล้วนำไปใส่ในหลอดยาคุม

4.2 สูดดมจากขวดแลกเกอร์ หรือขวดทินเนอร์ หรือกระป๋องกาวขนาดเล็ก

4.3 เทสารระเหยใส่ถุงพลาสติก แล้วใช้หลอดกาแฟเสียบให้ลอยพื้นสารระเหยปิดปากถุงแล้ว สูดดมทางหลอดกาแฟ

2.2 ความเป็นมาของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการมีภาระหน้าที่จัดการศึกษา การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ให้แก่เยาวชนและประชากร เพื่อพัฒนาบุคคลทั้งสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ให้เป็นพลเมืองดี เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติบ้านเมือง จึงเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ ที่จะป้องกันมิให้เยาวชน ซึ่งอยู่ในความดูแล

ของกรม และส่วนราชการต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษารวมทั้งประชาชน ทั่วไป มิให้หันเหไปติดยาเสพติด และใช้ยาในทางที่ผิด

ก่อน พ.ศ. 2518 บางกรมในกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการให้ความรู้แก่ครูในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยให้การสนับสนุน แต่การดำเนินงานของบางกรมดังกล่าว อยู่ในลักษณะต่างคนต่างทำ

พ.ศ. 2518 กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาเป็นครั้งแรก คณะกรรมการชุดนี้มีการประชุมเป็นครั้งแรกเมื่อเกิดปัญหา

พ.ศ. 2519-2521 ได้มีการปรับปรุงคณะกรรมการอำนวยการขึ้นใหม่ และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นเพื่อรับผิดชอบงานในฝ่ายต่าง ๆ ดำเนินงานให้ความรู้แก่ผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษาในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาที่เกิดขึ้น รวมทั้งการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่

พ.ศ. 2522-2524 มีการปรับปรุงคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (ปปส. ศธ.) มีคณะกรรมการ 5 ฝ่ายคือ ฝ่ายวิจัย ฝ่ายพัฒนาหลักสูตร ฝ่ายฝึกอบรม ฝ่ายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา และฝ่ายการศึกษาสำหรับชาวไทยภูเขา และจัดตั้งสำนักงานเลขานุการ ปปส. ศธ. เมื่อเดือนธันวาคม 2522

พ.ศ. 2525-2530 คณะอนุกรรมการที่ปรึกษาด้านการป้องกันและปราบปรามได้กำหนดหลักการ กรอบนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานตามกรอบนโยบาย และเป้าหมายเพื่อให้ส่วนราชการในกระทรวงศึกษาธิการนำไปวิเคราะห์ให้สอดคล้องเหมาะสมกับหน้าที่ และความรับผิดชอบของส่วนราชการนั้น ๆ และถือปฏิบัติต่อไป โดยจัดพิมพ์เอกสารแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดการใช้ยาในทางที่ผิดของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2530 : 15-16)

ในช่วงปี 2540 – 2544 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายด้านการป้องกันสารเสพติดเอาไว้ดังนี้ (สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 11-22)

1. ให้สถานศึกษาทุกแห่งถือปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในกลุ่มนักเรียนเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของสถานศึกษา ทั้งนี้ ให้รวมถึงภาระหน้าที่ในการช่วยเหลือดูแลนักเรียน ที่ติดสารเสพติดด้วย

2. ให้ดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนครบวงจร นับตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร สื่อวิธีสอน และกิจกรรมของสถานศึกษา เน้นการฝึกทักษะชีวิต ที่จำเป็นสำหรับเยาวชน เพื่อผลทางการพัฒนาบุคลิกภาพ และการตัดสินใจเลือกพฤติกรรม

3. สนับสนุนให้สถานศึกษาทุกสังกัด จัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย และการเล่น กีฬา ตลอดจนกิจกรรมทางเลือกอื่น ๆ เน้นการให้เด็กและเยาวชน รู้จักใช้เวลาว่างในทางสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัย เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ความมั่นคงทาง อารมณ์ และความสามัคคีในหมู่คณะ

4. ส่งเสริมให้สถานศึกษาปรับปรุงสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของสถานศึกษา ให้ เยาวชนในสถานศึกษา มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเต็มที่

5. ให้มีการพัฒนาระบบบริหาร และจัดการ ตลอดจนการสนับสนุนทางวิชาการ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา เน้นการทำงานในระบบเครือข่าย

เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายข้างต้นบรรลุวัตถุประสงค์ กระทรวงศึกษาธิการได้ กำหนดแผนงานหลักเอาไว้ 9 แผนงาน คือ

1. แผนงานการให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษา และเผยแพร่ความรู้ โดยมีมาตรการดำเนินงาน คือ

1.1 ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงาน ที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาในทุกระดับดำเนิน โครงการทั้ง โดยทางตรงและทางอ้อมเพื่อสร้างความเข้าใจความรู้และตระหนักในปัญหา สารเสพติด แก่ครูอาจารย์แนะแนว ครูอาจารย์ประจำชั้น ครูอาจารย์ประจำวิชาใน สถานศึกษาในสังกัด

1.2 ส่งเสริมให้สถานศึกษา และองค์กรทางการศึกษาในท้องถิ่น จัดกิจกรรมเพื่อ กระตุ้นเตือนสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาสารเสพติด ทั้งในสถานศึกษา และในชุมชน โดยนักเรียนได้มีประสบการณ์จากการมีส่วนร่วม

1.3 สนับสนุนให้สถาบันราชภัฏ และสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นจัดระบบการป้อง กันสารเสพติด ให้มีศักยภาพเพียงพอ เพื่อให้การสนับสนุนเชิงวิชาการแก่สถานศึกษา ในท้องถิ่น

1.4 ดำเนินการพัฒนากระบวนการ และเครื่องมือในการฝึกอบรมทักษะชีวิต ที่จำเป็น ให้แก่นักเรียน เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด เพื่อการทดลอง และเผย แพร่ขยายผลต่อไป

1.5 ส่งเสริมการสนับสนุนการผลิต และพัฒนาสื่อการสอน แบบเรียน และเอกสาร สิ่งพิมพ์ เพื่อการป้องกันปัญหาสารเสพติดให้มีคุณภาพ และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการใช้ และกลุ่มเป้าหมาย

1.6 ส่งเสริมสนับสนุนให้แก่สถานศึกษาต่าง ๆ จัดบริการแนะแนวในเชิงรุก โดยการ จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ และฝึกทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนให้มากขึ้น

2. แผนงานพัฒนาสภาพแวดล้อม และกิจกรรมทางเลือก โดยมาตรการดำเนินงาน คือ
 - 2.1 ผลักดันนโยบายการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้การสนับสนุนแก่สถานศึกษา ทั้งทางด้านวิชาการและทรัพยากร เพื่อดำเนินการพัฒนาสิ่งแวดล้อม โครงสร้างของสถานศึกษาให้มีความร่มรื่นปลอดภัย เหมาะแก่การเรียนรู้และพัฒนาการ
 - 2.2 สนับสนุนให้สถานศึกษามีความพร้อมจัดกิจกรรมออกกำลังกาย และกีฬาอย่างกว้างขวาง และเป็นประจำ
 - 2.3 ส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่ง จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมกลุ่มสนใจ กิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ และความสามารถให้มีความหลากหลาย สำหรับนักเรียน
3. แผนงานพัฒนาการบริหาร และการจัดการ โดยมีมาตรการดำเนินงานคือ
 - 3.1 ให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างบุคลากรระดับบริหาร และระดับปฏิบัติการ ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
 - 3.2 ส่งเสริมให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะในระดับกรมมี เจ้าหน้าที่หรือคณะบุคคลที่รับผิดชอบโดยตรง ต่อการดำเนินโครงการป้องกันสารเสพติดของสถานศึกษาหรือองค์กรในสังกัดของตน ในฐานะศูนย์ข้อมูลเชิงบริหารและจัดการ
 - 3.3 สนับสนุนให้มีการตรวจ และติดตามงานป้องกันสารเสพติด เป็นหนึ่งภารกิจการตรวจราชการ และเยี่ยมชมนิเทศของกระทรวงศึกษาธิการ
 - 3.4 สนับสนุนให้หน่วยงานที่รับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ มีงบประมาณ เพื่อบริหารและจัดการ ตลอดจนพัฒนาระบบการประสานงานในเครือข่ายอย่างเพียงพอ
4. แผนงานพัฒนาบุคลากร โดยมีมาตรการดำเนินงานคือ
 - 4.1 จัดอบรมวิทยากรแกนนำสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมป้องกันสารเสพติดแก่กลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น ๆ
 - 4.2 จัดอบรมแกนนำเยาวชน นักเรียน และผู้นำชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด เพื่อเป็นกลไกสร้างความตระหนักในปัญหา และสร้างความสำนึกเกี่ยวกับภารกิจที่ต้องช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด
 - 4.3 ส่งเสริมให้มีการประชุมสัมมนาร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด ในเขตการศึกษาทั้ง 12 เขต และกรุงเทพมหานคร
 - 4.4 จัดหางบประมาณ หรือทุนอุดหนุนให้วิทยากรหลัก และเจ้าหน้าที่แกนนำของสถานศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการไปศึกษาดูงานต่างประเทศ เพื่อเรียนรู้ประสบการณ์ตรง

- 4.5 ให้การสนับสนุนด้านกำลังใจ และสวัสดิการแก่ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ เพื่อเป็นแรงจูงใจในการดำเนินงาน อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง
5. แผนงานจัดทำ และพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร โดยมีมาตรการดำเนินงานคือ
- 5.1 จัดระบบข้อมูลข่าวสาร และผลงานเป็นหมวดหมู่ เพื่อความสะดวกในการใช้โดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่
- 5.2 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดเผยแพร่แก่ผู้ปฏิบัติ และผู้เกี่ยวข้องเป็นระยะ ๆ ตามความจำเป็น และโอกาสที่เหมาะสม
6. แผนงานรณรงค์ป้องกันยาเสพติด โดยมีมาตรการดำเนินงาน คือ
- 6.1 สนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมกับองค์กรในท้องถิ่น จัดกิจกรรมรณรงค์ตามโอกาส โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงออก
- 6.2 ส่งเสริมในการจัดกิจกรรมการกุศล เพื่อป้องกันสารเสพติด การประกวดความสามารถต่าง ๆ และนิทรรศการ
- 6.3 ผลิตและพัฒนาสื่อ เพื่อการรณรงค์ที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาและองค์กรต่าง ๆ
7. แผนงานบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยมีมาตรการดำเนินงานคือ
- 7.1 สนับสนุนให้สถานศึกษา ที่มีความพร้อมทดลองจัดบริการฟื้นฟูจิตใจ และหันยวนำพฤติกรรมของนักเรียนที่ใช้สารเสพติด โดยอาศัยแนวทางกีฬาบำบัด เพื่อให้ผู้ใช้สารเสพติดกลับคืนสู่สภาวะปกติ
- 7.2 ให้ความร่วมมือกับสถานบำบัดและบิคารมาดา ผู้ปกครองในการป้องกันเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่ได้รับการถอนพิษยาแล้ว ไม่ให้หวนกลับสู่พฤติกรรมการใช้ยาอีก
8. แผนงานความร่วมมือกับต่างประเทศ โดยมีมาตรการดำเนินงานคือ
- 8.1 ให้นักวิชาการ และผู้รับผิดชอบงานด้านการป้องกันสารเสพติด มีโอกาสศึกษาดูงาน ร่วมประชุมสัมมนา ฝึกอบรมในต่างประเทศ
- 8.2 สนับสนุนให้หน่วยงาน ที่ดำเนินงานป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาจัดทำโครงการด้านวิชาการ และงบประมาณได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ
- 8.3 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และถ่ายทอดประสบการณ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติกับประเทศเพื่อนบ้าน
9. แผนงานวิจัยและประเมินผล โดยมีมาตรการดำเนินงาน คือ
- 9.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้ทำการศึกษา สำรวจและวิจัยอย่างกว้างขวาง โดยให้ได้รับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายจากงบประมาณแผ่นดิน และเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

9.2. ส่งเสริมให้ทำการศึกษา สํารวจพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ในการค้นหาแนวโน้มของปัญหาสารเสพติดในประเทศไทย

9.3 จัดให้มีการติดตามโครงการ และประเมินผลการดำเนินงาน ในพื้นที่ทั้ง 12 เขตการศึกษา

2.3 หลักการป้องกันยาเสพติด

การป้องกันยาเสพติด หมายถึง การให้การศึกษาระดับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง เกี่ยวกับสาเหตุของการติดยาเสพติดแก่เยาวชนและประชาชนด้วยวิธีการต่าง ๆ ผู้รับผิดชอบในการป้องกันยาเสพติดจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของยาเสพติดอย่างลึกซึ้งและยังต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ การป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาต้องมีความเข้าใจในจิตวิทยาของนักเรียนโดยการให้การศึกษาระดับการปลูกฝังอบรมเลี้ยงดู ให้มีพัฒนาการ และความเจริญงอกงามไปตามวัยให้มีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ รู้จักปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม สร้างเสริมให้มีค่านิยม และทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสมตลอดจนการตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เด็กและเยาวชน เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่ง ที่สถาบันในสังคมทุกสถาบันจะต้องเลี้ยงดูทำนุบำรุงที่มีคุณภาพ และปลูกฝังให้เจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เป็นทรัพยากรบุคคล ที่มีคุณภาพอันเป็นพลังสำคัญที่สุด ในการพัฒนาประเทศ แต่ในสังคมยังพบว่าเยาวชนส่วนหนึ่งประสบปัญหาในชีวิต และไม่อาจแก้ไขได้ด้วยตนเอง จึงหันไปพึ่งยาเสพติดในลักษณะต่าง ๆ กัน ปัญหาดังกล่าวนี้นี้ เป็นสาเหตุสำคัญ ที่จะสกัดกั้นความเจริญงอกงามของเด็กและเยาวชน ทั้งทางด้านสมองร่างกายและจิตใจ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2524 : 37)

การป้องกันยาเสพติด หมายถึง กระบวนการที่ดำเนินการล่วงหน้า โดยการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา ข้อมูลข่าวสารและความรู้ ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาดูตาม อัครศาสตร์แก่กลุ่มเป้าหมาย อย่างต่อเนื่อง และสัมพันธ์กันในเรื่อง คุณภาพชีวิต ยาและยาเสพติด การป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชนให้รอดพ้นจากยาเสพติดด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียน ให้มีความสามารถที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาอุปสรรค และเหตุการณ์ต่างๆที่ผ่านเข้ามาในช่วงชีวิตด้วยส่งเสริมให้นักเรียนใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข รวมทั้งการปรับปรุงสภาพแวดล้อม

ล้อมใกล้ตัวที่มีส่วนผลักดันให้กลุ่มเป้าหมายไปใช้ยาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2541 : 12-13)

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหา ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม ในทุกๆด้าน นับตั้งแต่ด้านสุขภาพร่างกาย ครอบครัว เศรษฐกิจ ชุมชนและสังคม ตลอดจนด้านความมั่นคงของประเทศ ชาติการป้องกันยาเสพติดจึงไม่ใช่หน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หากแต่เป็นปัญหา และหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องร่วมมือกันป้องกันปัญหายาเสพติด มิให้เกิดขึ้นกับตัวเอง ครอบครัวและสังคม สำหรับในด้านการป้องกันยาเสพติดนั้นควรเริ่มต้นจากเด็ก และเยาวชน เพื่อให้พวกเขาเหล่านั้นรู้จักการป้องกันตนเองจากยาเสพติด เพราะเด็กและเยาวชนนับเป็นทรัพยากรบุคคลอันมีค่าและจะเป็นพลังสำคัญต่อสังคม และประเทศชาติต่อไปในอนาคต วิธีการป้องกันยาเสพติดสามารถปฏิบัติได้ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2545 : 12-13)

1. เด็กและเยาวชนกับการป้องกันยาเสพติด

- หมั่นศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับโทษ พิษภัยยาเสพติด ตลอดจนเรียนรู้ถึงวิธีใช้ยาที่ถูกต้อง
- ไม่เชื่อคำโฆษณาใดๆ หรือคำชักชวนใดๆ
- รู้จักคบเพื่อนที่ดี ไม่มั่วสุมกับเพื่อน ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- เมื่อมีปัญหาควรปรึกษาบิดา มารดา ครู -อาจารย์ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา

2. พ่อ แม่ผู้ปกครองกับการป้องกันยาเสพติด

- ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับโทษ พิษภัยของยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ
- สร้างความรัก ความอบอุ่น และความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว
- ให้คำปรึกษา แนะนำ ตักเตือน ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษ พิษภัยยาเสพติด
- ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

3. ชุมชนกับการป้องกันยาเสพติด

- แสวงหาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดจากบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ความรู้นั้นให้กับสมาชิกในชุมชน

- มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ให้ความร่วมมือในการป้องกันยาเสพติด
 - ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการป้องกันยาเสพติดในชุมชน โดยแจ้งแหล่งผลิตแหล่งค้า
4. สถานประกอบการกับการป้องกันยาเสพติด
- ควบคุมสอดส่อง ดูแล ไม่ให้พนักงาน บุคคลภายนอกกระทำ หรือมั่วสุมกันกระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
 - จัดอบรมพนักงาน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษ พิษภัยของยาเสพติด
 - ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ โดยการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งผลิต ค้า และเสพ
 - ให้โอกาสแก่ผู้ใช้แรงงาน ที่มีปัญหาในการใช้ยาเสพติด โดยการประสานกับสถานบำบัดรักษา เพื่อดำเนินการบำบัดรักษา หรืออาจจะบริการให้คำปรึกษา และแนะนำ การเลิกยาแก่ผู้ที่เพิ่งเริ่มใช้ยา รวมทั้งการป้องกันการติดยาซ้ำ

สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 85-88) ได้กล่าวถึง การป้องกันปัญหายาเสพติดได้แก่ การป้องกันพฤติกรรมการใช้ยาของมนุษย์ที่เกิดจากการคิดฟุ้งยา และหวังผลจากฤทธิ์ยานั้นเอง ซึ่งบุคคลในข่ายที่ต้องป้องกันไม่ให้ทำพฤติกรรมใช้ยาเสพติดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ด้วยกัน คือ

1. กลุ่มที่ยังไม่เคยใช้ยา และยังไม่เริ่มใช้ยา
2. กลุ่มที่เคยใช้ยา ซึ่งจำแนกออกไปได้เป็นพวกที่เคยลองใช้แล้วเลิก พวกที่ใช้เป็นครั้งคราว พวกที่ใช้บ่อย ๆ เป็นประจำ แต่ยังไม่ถึงขั้นติดยา และพวกติดยาใช้ยาแล้ว
3. กลุ่มที่ใช้ยาเป็นประจำ หรือติดยาที่ผ่านการบำบัดรักษา และเลิกใช้ยาดิษยามาแล้ว

การป้องกันขั้นพื้นฐาน (Primary Prevention)

การป้องกันขั้นพื้นฐาน หมายถึง การดำเนินการใด ๆ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน ให้เยาวชนปิดประตูที่จะนำไปสู่การใช้ยาเสพติดอย่างถาวร ให้เยาวชนตัดสินใจด้วยตัวเองที่จะไม่ใช้ยาเสพติด ไม่คิดจะเสี่ยงทดลอง เป็นการมุ่งป้องกันคนส่วนใหญ่ของแผ่นดิน ไม่ให้เข้าไปหายาเสพติดเป็นการป้องกันอย่างถาวร

การป้องกันขั้นที่สอง (Secondary Prevention)

การป้องกันขั้นที่สอง หมายถึง การป้องกันโดยทางอ้อม ซึ่งเป็นการกระทำใด ๆ ที่เป็นการจัดขวางไม่ให้ยาเข้าไปสู่คน โดยมีจุดมองที่เริ่มจาก ดัวยยาเสพติดที่เป็นปัญหาหลัก ซึ่งตรงกันข้ามกับการป้องกันขั้นพื้นฐานที่มุ่งป้องกันไม่ให้คนเข้าไปหายา ด้วยการมองภาพที่คนเป็นจุดตั้งต้น การป้องกันขั้นนี้ จะครอบคลุมถึงงานเกี่ยวกับการปราบปราม ยึดอายัด เผาทำลายยาเสพติด การสกัดกั้น การตรวจค้น การตรวจปัสสาวะหาสารเสพติด การส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปประจำ ทำการสอดแนม ในโรงเรียน รวมถึงมาตรการตรวจคัดจำแนก เพื่อแยกผู้ใช้ยาเสพติดไปรับการบำบัดรักษาฟื้นฟู หรือป้องกันไม่ให้ผู้ติดยาสามารถเผยแพร่ยาเสพติด ไปสู่ผู้ไม่ใช้ยาเสพติดด้วย

การป้องกันขั้นที่สาม (Thirtiary Prevention)

การป้องกันขั้นที่สาม หมายถึง การป้องกันการติดยา เป็นมาตรการที่ใช้สำหรับผู้ติดยาเสพติดที่ได้รับการบำบัดรักษาด้วยการถอนพิษยาแล้ว ไม่ให้กลับไปติดยาซ้ำใหม่อีก เป็นมาตรการเสริมที่ใช้สนับสนุนมาตรการทางการแพทย์ เพื่อให้ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาให้หายขาดจากยาแล้ว อยู่อย่างปลอดภัยจากยาเสพติดได้ยาวนานขึ้น ก่อนที่จะหวนกลับไปติดยาอีก

การป้องกันขั้นที่สาม จะอาศัยมาตรการทุกชนิด ที่มุ่งให้ผู้ติดยาหายจากอาการติดยาทางจิต ด้วยมาตรการฟื้นฟูจิตใจ ด้วยวิธีจิตเวชบำบัด การให้คำปรึกษา อาชีวะบำบัด กลุ่มบำบัด และ นันทนาการบำบัด เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2544 : 33-34) ได้กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองและชุมชน ปิดกั้นโอกาสการใช้ยาเสพติดของเยาวชนทุกวิถีทาง โดยเน้นการจัดกิจกรรม เสริมสร้างทางเลือก การส่งเสริมความสามารถพิเศษ การหล่อหลอมบุคลิกภาพพึ่งตนเอง และการฝึกฝนอบรมทักษะชีวิต เพื่อการรู้จักคิดใคร่ครวญ แยกแยะผิดชอบชั่วดี และฝึกฝนวินัยในตนเอง เพื่อรู้จักยับยั้งชั่งใจ ตามยุทธศาสตร์ 9 ประการ ของกระทรวงศึกษาธิการ ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด ในกลุ่มเด็ก และเยาวชนดังนี้

1. จัด โครงการ “ครอบครัวเข้มแข็ง- โรงเรียนอบอุ่น” เพื่อเชื่อมและหลอมรวมพลังระหว่าง บ้านและ โรงเรียน ให้เป็นที่พึ่งแก่เด็ก และเยาวชนอย่างแท้จริง

2. นำศาสนธรรมสู่เด็ก และเยาวชน เพื่อเป็นหลักในการดำเนินชีวิตด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันทางสถาบันทางศาสนาและโรงเรียน
3. สร้างเด็ก และเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดี และเคารพในประโยชน์สาธารณะเหนือประโยชน์ส่วนตัวด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตร
4. ส่งเสริมให้เด็ก และเยาวชนได้ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย เพื่อพัฒนาสุขภาพและจิตใจ
5. ส่งเสริมให้เด็ก และเยาวชน ได้เล่นดนตรี เพื่อกล่อมเกลาจิตใจ
6. ส่งเสริมกิจกรรมด้านศิลปะ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ค้นพบความสามารถของตนเอง
7. ให้ความสำคัญแก่การเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น และวัฒนธรรมไทย
8. ถือเป็นหน้าที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ความรู้เสริมสร้างจิตสำนึกทักษะชีวิต และภูมิด้านทานต่อยาเสพติดและอบายมุข และจัดระบบดูแลนักเรียนให้ทั่วถึง โดยสร้างเครือข่ายแนะแนวภายในโรงเรียน
9. วางแนวทางที่จะร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อบำบัดรักษา และฟื้นฟูเด็กและเยาวชนผู้หลงผิดยาเสพติด

2.4 การดำเนินการป้องกันยาเสพติด

กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 52) ได้กล่าวถึงการจัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการ และปราบปรามยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา และได้กำหนดแนวคิดในการดำเนินงานไว้ 4 ประการคือ

1. การแก้ปัญหายาเสพติดโดยการสกัดกั้น และป้องกันก่อนที่ปัญหาเสพติด จะมาแพร่ระบาดสู่สถานศึกษา
2. การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาจะต้องกระทำติดต่อกันเป็นกระบวนการ และสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ
3. การรณรงค์ต่อต้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษา จะต้องดำเนินการให้ทั่วทุกที่โดยทันที
4. การปฏิบัติในสถานศึกษา ต้องมีทั้งการบำบัดรักษา สกัดกั้น และป้องกันตามแต่สภาพท้องถิ่น และสัมพันธ์กันกับกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2530:50) ได้เสนอแนวทางในการดำเนินงานป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ คือ

1. ให้ใช้มาตรการทางการศึกษา เพื่อป้องกันการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษา ประกอบด้วย ข่าวสาร เช่น สื่อการสอน บทความ ข่าวที่ดีมีคุณภาพ การศึกษาคือ การให้ความรู้แก่ผู้เรียน เพื่อให้มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน การอบรม คือการฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น การพัฒนา คือการปรับปรุงวิธีการให้มีผลงานที่ดีขึ้น การขยายผล คือการนำผลงานที่ดีไปเผยแพร่ต่อไป

2. สถานศึกษาทุกระดับถือเป็นหน้าที่ ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือผู้เรียน ซึ่งใช้ยาเสพติด ให้มีโอกาสทางการศึกษาต่อไป เมื่อทราบแน่ชัดว่าผู้เรียนติดยาเสพติด ควรให้ความช่วยเหลือด้านการส่งไปขอรับบริการบำบัดรักษา

3. ใช้กระบวนการทางการศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ยาในทางที่ผิดได้แก่ การสั่งสอน อบรม เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาร่างกายและจิตใจ

4. ส่งเสริมและสร้างเสริมภาวะ ที่เอื้ออำนวยต่อความเจริญเติบโตของผู้เรียน ในด้าน อารมณ์ สังคม และสติปัญญา หมายถึงการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ด้านอารมณ์ เช่น ให้มีโอกาสแสดง ออกทางอารมณ์ด้วยกิจกรรม เป็นหมู่คณะ มีโอกาสริเริ่มกิจกรรมสร้างสรรค์ ด้านสังคม โดยจัดการ เรียนเล่นเป็นหมู่คณะ มีหน้าที่และมีความรับผิดชอบ ด้านสติปัญญา มีการเรียนการสอนด้วยการให้ คิดตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง

5. พัฒนาระบบบริหาร ระบบการจัดการ ให้ถึงตัวผู้เรียน และให้สามารถดำเนินการ ป้องกัน และแก้ปัญหาของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน โดยมีการกระจายอำนาจ เพื่อให้เกิด ความสะดวกในการแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ พัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ ความเข้าใจความ สามารถในการปฏิบัติงาน

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2542 : 24-25) ได้กล่าวถึง การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา มุ่งที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังนี้

1. นักเรียนที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติด จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน ยาเสพติดเป็นอย่างดี และมีเจตคติที่ต่อต้านยาเสพติด

2. นักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้สารเสพติดมาแล้ว จะหยุดพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด จะได้รับการแนะนำ และช่วยเหลือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ให้อยู่ในบรรทัดฐานที่เหมาะสม

3. นักเรียนที่ติดสารเสพติด จะได้รับการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและจิตใจให้สมบูรณ์ แข็งแรง และกลับมาศึกษาเล่าเรียนตามเดิม

4. นักเรียนที่มีส่วนในขบวนการค้ายาเสพติดในโรงเรียน จะได้รับการลงโทษตามกฎหมาย หากไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ในปี พ.ศ. 2543-2544 สำนักงานป.ป.ส. ได้จัดประชุมสัมมนาครู-อาจารย์ที่ปฏิบัติงาน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้และ กรุงเทพมหานคร เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และพัฒนารูปแบบในการดำเนินงาน โดยมีสถานศึกษาที่เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 75 แห่ง ได้ข้อค้นพบที่สอดคล้องกันในแต่ละภาคว่า ครู-อาจารย์ ยอมรับว่ามีปัญหายาเสพติดในโรงเรียน โดยปัญหารุนแรงมากเมื่อปี 2539-2541 ปัจจุบันปัญหายังพบว่ายู่ลดน้อยลง ในส่วนของกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ครู-อาจารย์ให้ความสำคัญกับการป้องกัน และการศึกษาปัญหามากขึ้น มีความตั้งใจจริงที่ดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้วยการดำเนินกิจกรรมตามศักยภาพ และสภาพปัญหาที่ค้นพบ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2544 : 19)

2.4.1 การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด

การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดเป็นวิธีป้องกันที่สำคัญ ซึ่งในการรณรงค์ต่อต้านการใช้ยาเสพติด ในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เน้นการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด โดยเฉพาะเรื่องพิษภัย (ประเสริฐ ดันสกุล. 2522 : 24) จุดมุ่งหมายของ การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด ในระยะสั้นเป็นการป้องกันการใช้ยาเสพติด ในระยะยาวกล่าวคือเป็นการสร้างนิสัย พัฒนาสติปัญญาส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองและการปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้อง

ปัจจุบัน การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดในโรงเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับโทษพิษภัย ลักษณะของยาเสพติด สาเหตุของการติดยาเสพติด การป้องกัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2524 : 60)

นอกเหนือจากการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติดตามหลักสูตรโดยตรงแล้ว การจัดกิจกรรมในโรงเรียนก็นับเป็นการช่วยส่งเสริมให้งานป้องกันยาเสพติดดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติด การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องยาเสพติดการจัดตั้งคณะกรรมการการป้องกันยาเสพติด และการให้นักเรียนได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือจัดอภิปรายกลุ่ม เกี่ยวกับเรื่องปัญหายาเสพติดที่มีความสัมพันธ์กับผู้เรียน (ประเสริฐ ดันสกุล. 2522 : 31)

วิธีการให้ความรู้แก่นักเรียน อาจทำได้หลายลักษณะทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม (สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 120-124)

1. การให้ความรู้ทางตรง ได้แก่ การบรรจุเนื้อหา เรื่องยาเสพติดไว้ในรายวิชาต่างๆ ตามลักษณะของเนื้อหาว่าจะเกี่ยวข้องกับวิชาใดบ้าง เนื้อหาที่บรรจุในรายวิชา ได้แก่ ชนิด ประเภทของยาเสพติด ฤทธิ์ยา ประโยชน์ และโทษทางสังคม ทางเศรษฐกิจ และความผิดเกี่ยวกับการใช้การผลิต และการมีไว้ในครอบครอง ตามที่กฎหมายกำหนด

สิ่งที่เด็กๆ จะได้รับจากการเรียนตามหลักสูตร โดยทางตรง คือการเรียนรู้โทษ และพิษภัยของยาเสพติด และข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ ที่เป็นจริงเกี่ยวกับยาเสพติดแต่ละชนิด และเรียนรู้วิธีหลีกเลี่ยงการใช้ของผิดๆ

การให้ความรู้ตามวิธีนี้ ต้องอาศัยครูที่มีความรู้ในเรื่องที่สอน โดยอาศัยตำราเรียน หนังสือค้นคว้า และเอกสารประกอบ และต้องอาศัยสื่อต่าง ๆ ค้ำยัน เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ ภาพถ่าย

การสอนเรื่องยาเสพติด เพื่อป้องกันการใช้ยาเสพติดนั้น วิธีการ สอนที่มักพบเสมอ ๆ มีอยู่หลายวิธีด้วยกัน แล้วแต่วัตถุประสงค์ และความสันทัดของผู้สอน

1.1 ให้ข้อมูลที่ทำให้กลัว (Scare Tactic) เป็นวิธีที่ใช้ในยุคแรกๆ เน้นให้ผู้เรียนเห็นโทษและพิษภัย และความสูญเสียโอกาสในอนาคต หวังที่จะให้ข้อมูลในทางลบเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นตัวช่วย เหนียงรั้งไม่ให้เด็กเรียนใช้ยาเสพติด วิธีให้ข้อมูลทางลบ เพื่อให้กลัวนี้ หลายคนไม่เห็นด้วย เพราะเชื่อว่า จะให้ผลในทางตรงกันข้าม คือช่วยยู่ให้เด็กทดลองมากกว่า เช่น บอกว่า “ยาเสพติดคนเสพตาย ผู้ขายติดคุก” เด็กฟังแล้วไม่เชื่อ เพราะคนเสพที่ไม่ตายมีมากมาย ผู้ขายที่รวยแล้ว เดินลอยนวลอยู่ก็มาก แม้บางคนจะเชื่อ แต่ก็ยังมั่นใจว่า สำหรับตัวเองจะไม่มีทางที่จะเกิดผลเช่นนั้น เพราะสามารถควบคุมสถานการณ์ได้

1.2 วิธีตั้งประเด็นให้อภิปรายโต้แย้งกัน (Pro and Con) วิธีนี้เป็นวิธีสอน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในลักษณะการโต้ว่าที่ ในประเด็นยาเสพติดที่ครูกำหนดขึ้นวิธีนี้มีจุดอ่อนที่ต้องระวัง คืออาจเป็นเหตุให้เด็กทดลองใช้ยา เพื่อให้ได้ข้อมูลมาอภิปรายโต้แย้ง โดยที่เด็กรู้เท่าไม่ถึงการก็ได้ ครูต้องพิจารณาให้รอบคอบถี่ถ้วน และการมอบหมายงานจะต้องทำความเข้าใจในเรื่องขอบเขตให้ชัดเจนก่อน

1.3 ใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นวิทยากร เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมานาน ครูมักเชิญวิทยากรด้านสาธารณสุข และแพทย์มาบรรยายให้นักเรียนฟัง เพื่อให้ยืนยันกับเด็กๆว่าโทษของยาเสพติดนั้น เป็นเรื่องจริงเชื่อถือได้ บางคนนิยมใช้ ผู้ติดยาที่รับการบำบัดรักษาแล้วมาเป็นวิทยากรบรรยายให้เด็กฟัง หวังจะให้เห็นตัวอย่าง จากผู้มีประสบการณ์ตรงว่า การใช้สารเสพติด ทำให้เขาได้รับทุกข์ทรมานอย่างไร

ไร่บ้าง และอะไรทำให้เขาคิดเลิก และที่เขาเลิกเสพยา นั้น ทำให้เขาได้อะไรบ้าง เป็นการให้เด็กฯ เรียนจากของจริง

1.4 วิธีให้เด็กไปค้นคว้า และรายงานหน้าชั้นเรียน วิธีนี้ครูอาจกำหนดให้นักเรียนไปค้นคว้าเป็นกลุ่ม หรือเป็นรายบุคคล อาจให้ไปสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูลตามหน่วยงานต่างๆ แล้วประมวลมาเสนอเป็นรายงานหน้าชั้นเรียน เชื่อว่าวิธีนี้จะได้ผลดี เพราะเด็กจะเรียนได้ดี เมื่อผลการเรียนทำให้เขาได้รับการยกย่อง รับฟัง หรือรับคำชมเชย นอกจากนั้นแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นเตือนสังคมในทางอ้อมให้สนใจปัญหาเสพติดอย่างจริงจังด้วย โดยไม่ต้องรอให้เกิดเหตุกับครอบครัวคนเสียก่อน

1.5 วิธีมอบหมายให้นักเรียนหาข้อมูล เพื่อจัดการนิทรรศการ หรือรณรงค์ให้ความรู้เรื่องยาเสพติด แก่เพื่อนนักเรียนหรือชุมชน วิธีนี้คล้ายกับวิธีให้นักเรียนไปค้นคว้า และรายงาน แต่เพิ่มกระบวนการให้นักเรียนนำความรู้ ที่ได้มาวางแผนใช้ประโยชน์ โดยตั้งความมุ่งหมายสร้างองค์ความรู้ขึ้นมา และเผยแพร่ใช้สื่อต่างๆ แทนการรายงานหน้าชั้น วิธีนี้ครูจะต้องคอยเป็นที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด และหากมีการประเมินผลร่วมกันในตอนท้ายด้วย ก็จะได้ประโยชน์มากขึ้น

1.6 วิธีสอน โดยให้นักเรียนเรียนจากสถานการณ์จำลอง โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อย พิจารณาศึกษาสถานการณ์จำลองที่ครูกำหนดให้ ทำให้นักเรียนได้ตรวจสอบทบทวนข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติด นำมาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมระดมสมอง การคิดทางเลือก การตัดสินใจ และการแสดงเหตุผลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการใช้ หรือไม่ใช้ยาเสพติดของสถานการณ์ที่จำลองขึ้น

2. การให้ความรู้ทางอ้อม

การให้ความรู้ทางอ้อม ได้แก่การให้ความรู้ โดยครูผู้สอนวิชาต่างๆ สอดแทรกประเด็นเกี่ยวกับยาเสพติด ฤทธิ์ของยาเสพติด การหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด เข้าไปในการเรียนการสอนของครูตามโอกาสที่เหมาะสม ซึ่งครูต้องเป็นผู้หาโอกาสนั้นเอาเอง ลักษณะของการสอดแทรก อาจทำในรูปของการเสนอประเด็นอภิปราย การเล่าเรื่องคดี หรือการตั้งคำถามที่ช่วยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในชั้นหรือในกลุ่ม หรือโดยการหยิบยกเหตุการณ์ข่าวประจำวันมาคุยกันนอกรอบก็ได้

การให้ความรู้โดยทางอ้อมอีกทางหนึ่ง คือการจัดกิจกรรม ประเภทนิทรรศการ หรือจัดป้ายนิเทศให้นักเรียนทั่วไปได้ดู ได้อ่าน ตามความสนใจ อาจทำได้ โดยโรงเรียนจัดโอกาสต่าง ๆ หรือครูมอบหมายงานให้นักเรียนช่วยกันจัด เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียน การให้ความรู้โดยวิธีนี้ต้องอาศัยครูที่มีความรู้ความเข้าใจในปัญหา ครูต้องรู้แหล่งวิทยากร แหล่งวิชา และโรงเรียน

ต้องมีตำรา และสื่อเพียงพอสำหรับการค้นคว้าหิบบิมด้วย และครูอาจต้องมีแผนงานชัดเจนว่า จะสอดแทรก ก็ครั้งใน 1 ภาคเรียน และแต่ละครั้งจะเน้นจุดใดของยาเสพติดด้วย

ในการดำเนินการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญ ที่จะช่วยให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในสถานศึกษา กระทรวงศึกษา ได้แนะนำแนวปฏิบัติดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2521 : 45)

1. จัดให้มีการศึกษาอบรมเกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติดและวิธีการป้องกันแก่นักเรียนอยู่เสมอ
2. จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
3. จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการป้องกันยาเสพติด
4. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด
5. เข้าร่วมการฝึกอบรมด้วยตัวเอง และจัดให้ครูในโรงเรียนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้อง ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกัน

นอกจากนี้การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด ครูเป็นบุคคลสำคัญ ที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ตลอดจนช่วยแก้ปัญหายาเสพติดแก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี แนวทางในการปฏิบัติสำหรับครูมีดังนี้

1. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และติดตามความเคลื่อนไหวการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับยาเสพติด
2. หมั่นสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เมื่อพบนักเรียนคนใดมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากปกติให้บันทึกพฤติกรรมในระยะเบี่ยงเบน เพื่อประกอบการพิจารณาหาทางช่วยเหลือ
3. ในกรณีสงสัย หรือรู้ว่านักเรียนคนใดมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเกี่ยวกับยาเสพติดต้องรีบดำเนินการช่วยเหลือ
4. นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อป้องกันมิให้นักเรียนแยกตัวไปในที่ไม่เหมาะสม และครูควรนำตัวเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 109) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารและผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มาตรการที่ควรใช้ในการป้องกันปัญหาการใช้ยาเสพติดของนักเรียนนักศึกษา ที่ครูอาจารย์และผู้บริหารเกินกว่าครึ่งหนึ่งเห็นว่า เป็นมาตรการที่เหมาะสม ที่สถานศึกษาต้องจัดตามลำดับได้แก่

1. การจัดอบรม และจัดนิทรรศการด้านยาเสพติด
2. ครูประจำชั้น และฝ่ายปกครอง ควรดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ไม่ให้มีโอกาสมั่วสุม ใช้ยาเสพติด

3. ให้ครูสอดแทรกเรื่องพิษภัยของยาเสพติด ในชั่วโมงสอนวิชาต่าง ๆ ตามโอกาส

สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 114) ได้กล่าวว่า ต้องพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน ให้ผู้บริหาร และครูทุกคนมีความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติด และตระหนักในความจำเป็นที่โรงเรียน ต้องเข้าไปปรับบทบาทในการป้องกันยาเสพติดด้วย ให้ทุกคนตระหนักว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนนักศึกษา เป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของสถานศึกษาด้วย นอกจากนั้นแล้ว ยังต้องยอมรับว่าสถานศึกษามีภาระหน้าที่ในการช่วยเหลือดูแล นักเรียนนักศึกษาที่ติดยาเสพติดด้วย ไม่ใช่มีหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาตรวจปีสวะนักเรียน ตามที่คิดอยากจะทำ คอยจัดนักเรียนมาฟังตำรวจสอนเรื่องยาเสพติด

2.4.2 การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด

สิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่จะชักจูงให้บุคคลหันไปใช้ยาเสพติด ถ้าหากบุคคลอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม และจะต้องเผชิญกับความคับข้องใจในรูปแบบต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2530 : 35)

สุพิตรา สุภาพ (2525 : 87) กล่าวถึงสาเหตุปัญหาของวัยรุ่นว่า สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนก็มีส่วนร่วมสร้างปัญหาให้กับเด็ก ทั้งในด้านครู ซึ่งอาจจะไม่เข้าใจเด็ก ทำให้เด็กเบื่อหน่ายเกลียดชัง หรือบรรยากาศในโรงเรียนไม่เอื้ออำนวย

ในการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมีจุดเน้นอยู่ 2 ประการคือ การสร้างสภาพแวดล้อมให้นำอยู่ในเด็กอยู่อย่างมีความสุขประการหนึ่ง กับการให้ความรู้เรื่องพิษภัยของยาเสพติดอีกประการหนึ่งควบคู่กันไป (ประเสริฐ ต้นสกุล. 2522 : 22) สำหรับการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา 3 ด้าน คือ

1. อาคารสถานที่

อาคารสถานที่นั้น นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนและมีอิทธิพลที่จะเอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด

วิจิตร วรุตบางกูร (2524 : 50) ได้แบ่งส่วนต่าง ๆ ในสถานศึกษาคือ

1.1 ห้องเรียนทั่วไป (General classroom) หมายถึง ห้องเรียนโดยทั่วไปที่ใช้เรียนและสอนตามปกติ

1.2 ห้องเรียนเฉพาะวิชา (specialized studied room) หมายถึง ห้องเรียนพิเศษที่มีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าห้องเรียนธรรมดา

1.3 ห้องสมุด หรือศูนย์กลางเพื่อการสอน (Library หรือ Instructional Material, Center) หมายถึง อาคารที่ใช้เป็นศูนย์กลางหนังสือ และสื่อสารการเรียนรู้การสอนทุกชนิด

1.4 บริเวณพักผ่อนหย่อนใจ (Recreation area) หมายถึง อาคารหรือบริเวณที่ส่งเสริมพละนาฏย และสุขภาพจิตที่ดี บริเวณดังกล่าวนี้อาจจะอยู่ภายในอาคาร หรือบริเวณภายนอกอาคารก็ได้ เช่น โรงพลศึกษา ห้องอาหาร สระว่ายน้ำ ศาลาพักผ่อน และสนามกีฬา การจัดสภาพทางกายภาพที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน สุพิชญา ธีรกุล (2523 : 26) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพโรงเรียนและห้องเรียนต้องถูกหลักวิชา มีบริเวณที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีความยืดหยุ่นได้ ควรมีการเปลี่ยนสถานที่บ้าง เพื่อช่วยสร้างความรู้สึที่ดี ช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย

2. การใช้กฎระเบียบ

กฎระเบียบ หมายถึง ข้อบังคับต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้กำหนดขึ้นให้นักเรียนปฏิบัติตาม ถ้าฝ่าฝืนจะต้องมีการทำโทษตามกฎ และระเบียบข้อบังคับที่กำหนดให้ (ภิญโญ สาร. 2529 : 45) การรักษากฎ ระเบียบวินัยเป็นสิ่งสำคัญ ที่โรงเรียนจะละเว้นไม่ได้ เพราะการมีระเบียบวินัยจะช่วยให้เด็กเรียนรู้จักเคารพกฎหมายบ้านเมือง เมื่อจบการศึกษา และโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว สำหรับกฎเกณฑ์ และระเบียบที่ทำให้เด็กเรียนประพฤติผิดนั้น สมพร สุทัศน์ (2525 : 54) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. กฎและระเบียบที่ขัดกับพัฒนาการของเด็ก เช่น ห้ามพูดคุยในห้องเรียน ห้ามลุกจากที่นั่ง ซึ่งเป็นการขัดกับธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็ก
2. กฎและระเบียบที่เข้มงวดควดขันจนเกินไปไม่มีการยืดหยุ่น กฎระเบียบเหล่านี้มักจะทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียนขาดสั่นลง และมักจะทำให้เด็กชอบฝ่าฝืนระเบียบ และดื้อรั้น
3. กฎและระเบียบที่หย่อนยานเกินไป ซึ่งมีผลทำให้เด็กไม่เรียบร้อย ไม่รู้จักเกรงใจผู้อื่น
4. กฎและระเบียบที่ไม่คงเส้นคงวา ทำให้เด็กเกิดความไม่มั่นใจ หวาดกลัว และวิตกกังวล

3. การให้บริการ

กรอบนโยบายและแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขยาเสพติด ของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อ 1.6 ได้ระบุว่า ให้มีบริการทางการศึกษา โดยเพิ่มที่ระบบแนะแนวบริการสุขภาพ ซึ่งบริการที่จัดสามารถสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2529 : 32)

การบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ที่นักเรียนเป็นกระบวนกรต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อตรวจสุขภาพของนักเรียน เพื่อป้องกันโรคร้ายไข้เจ็บของนักเรียน และเพื่อส่งเสริมสุขภาพ

ของนักเรียน โรงเรียนควรจัดให้มีห้องพยาบาล เต็ม ยา และผู้รับผิดชอบในเรื่องการพยาบาลจัดให้มีการตรวจสุขภาพนักเรียนเข้าใหม่ จัดให้มีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ จัดให้มีการตรวจสุขภาพเป็นประจำ

กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมพลศึกษา ได้กำหนดความมุ่งหมายของการจัดบริการสุขภาพให้แก่นักเรียนไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2518 : 26)

1. เพื่อสร้างเจตคติที่ดี ทางสุขภาพให้แก่นักเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความต้องการ และสนใจในเรื่องสุขภาพของตนเองมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เห็น หรือได้กระทำที่โรงเรียน ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
4. เพื่อเป็นการช่วยเหลือ ให้การเรียนการสอนสุขศึกษาได้ผลดียิ่งขึ้น
5. เพื่อเป็นการเร้าให้ครู และผู้ปกครองมองเห็น ความสำคัญในเรื่องสุขภาพของเด็กมากยิ่งขึ้น

สุชาติ โสภประยูร (2526 : 38) กล่าวถึงความมุ่งหมายของการบริการสุขภาพในโรงเรียนว่า เพื่อดำรงรักษาไว้ และปรับปรุงส่งเสริมสุขภาพนักเรียน ให้อยู่ในสภาพที่ดีที่สุดเท่าจะทำได้ โดยอาศัยกิจกรรมต่างๆ เช่น การตรวจสุขภาพ การป้องกันอุบัติเหตุ การให้การปฐมพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ การแนะแนวทางสุขภาพ และการติดตามผล

ศรีนวล โกมลวนิช (2526 : 62) ได้กล่าวว่า การแนะแนว นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นมากในด้านวิชาการ เพราะเป็นการช่วยเหลือนักเรียน ได้มองเห็นแนวทาง ที่จะเลือกวิถีทางในการดำเนินชีวิตของตนให้เหมาะสม โดยเฉพาะปัจจุบัน การแนะแนวยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้น เพราะสภาพปัญหาต่างๆ ของสังคมมีมากขึ้น ตลอดจนปัญหาของนักเรียน การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนๆ และสังคม ตลอดจนปัญหาทางด้านครอบครัว หากทางโรงเรียนได้จัดบริการแนะแนวให้แก่เด็กอย่างจริงจังแล้วปัญหาต่าง ๆ ก็จะลดลงอันจะยังประโยชน์ให้แก่เด็กเรียนผู้ปกครองนักเรียน และปัญหาการบริการงานโรงเรียนของผู้บริหารอีกโสดหนึ่งด้วยการบริการแนะแนวมีประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะนักเรียนอาชีว ซึ่งเป็เด็กวัยรุ่นอารมณ์กำลังเปลี่ยนแปลง ย่อมมีปัญหา การบริการแนะแนว จะสามารถช่วยเด็กให้ปรับตัวได้ และอยู่อย่างมีความสุขในสังคม จุดมุ่งหมายของการแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาสรุปได้ คือนักเรียนอาชีวศึกษาเป็นเด็กที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ ความคิดอ่านรุนแรง ปัญหามีมาก ทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นในจิตใจ และปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้อื่นที่เกี่ยวข้องด้วย นักเรียนอาชีวศึกษาบางส่วน ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา หรือผู้ปกครองต้องจากถิ่นฐานมาเรียน ระบบ

การเรียนของสถานศึกษาการเล็ก และเข้าเรียนไม่ตรงกันทั้งโรงเรียน มีการสอนภาคเช้า ภาคบ่าย โอกาสการจัดครูประจำชั้น ไม่สะดวก

ปัญหาที่พบในเรื่องการแนะแนวในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ศรีนวล โกมลวนิช ได้สรุป ดังนี้

1. ผู้บริหารบางคนไม่รู้หลักการแนะแนว ไม่ให้การสนับสนุน
2. ครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง
3. ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว หรือเป็นครูที่ปรึกษามีงานสอนมากเกินไป จนไม่มีเวลาเอา

ใจใส่นักเรียนมากนัก

4. ครูอื่นในโรงเรียนไม่ให้ความช่วยเหลือ เมื่อมีครูที่ปรึกษา หรือครูแนะแนวทำหน้าที่ ถือว่าเป็นหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรง

สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 100-102) ได้กล่าวถึง การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในการป้องกันปัญหาสุขภาพเสพติดมีอยู่ 2 ประเภทคือ

1. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางสังคม

การพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางสังคม หรือทางกายภาพ หมายถึงการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมในบ้าน ชุมชน และโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ โดยไม่ต้องพึ่งยาเสพติด และสิ่งแวดล้อมที่สำคัญสิ่งแรกที่ต้องพัฒนา คือครอบครัว

การที่บ้านและครอบครัวได้ทำการฝึกฝนอบรม และปลูกฝังค่านิยมให้กับเด็ก และฝึกหัด ให้เด็กมีทักษะในการตัดสินใจที่ถูกต้อง มีเหตุมีผลนั้น มีค่าเท่ากับ เป็นการเพิ่มพูนความสามารถให้กับเด็ก ช่วยให้เด็กสามารถยืนหยัดต่อต้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนได้ดีขึ้นทางหนึ่ง

งานพัฒนาสิ่งแวดล้อม ที่จำเป็นสำหรับการป้องกันปัญหาสุขภาพเสพติดในกลุ่มเยาวชน จึงได้แก่การณรงค์ให้บิดามารดา ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน ตระหนักในภารกิจที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวจะต้องทำ เพื่อช่วยให้เด็ก และเยาวชนห่างไกลจากยาเสพติด เช่น

- 1.1 ใช้เวลาร่วมกับเด็กๆอย่างเพียงพอ เพื่อทำกิจกรรม และพักผ่อนร่วมกัน
- 1.2 แสดงให้เห็นความพร้อมที่จะตอบคำถาม และให้คำแนะนำแก่เด็กในทุกเรื่อง ด้วย

ความเข้าใจ

- 1.3 ให้การสนับสนุนส่งเสริม แก่เด็ก ๆ ตามความจำเป็นในทุกโอกาส

1.4 เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ และเจริญเติบโตจากความผิดพลาดของตนเองบ้าง

1.5 พ่อแม่ต้องตระหนักว่าเป็นธรรมชาติ ที่เด็กมีแนวโน้มที่จะลอกเลียนแบบพฤติกรรม และค่านิยมของพ่อแม่ พ่อแม่จะต้องทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็ก ทั้งในการเผชิญปัญหา และวิกฤตการณ์ต่างๆ การแสดงถ้อยทีถ้อยอาศัยระหว่างพ่อแม่ และบุคคลในครอบครัว และการแสดงค่านิยมของพ่อแม่เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และดื่มเหล้า

2. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยา

เมื่อพูดถึงสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่เราจะนึกถึงแต่สิ่งแวดล้อม ทางกายภาพเท่านั้น ซึ่งตามความเป็นจริง งานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา เราต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยาด้วย เพราะสิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยา เป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่กำหนดความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของงานป้องกัน

สิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยาในที่นี้ หมายถึงบรรยากาศในการทำงานที่ให้ความรู้สึกในทางบวก ในทางชี้ชวนให้ผู้เกี่ยวข้องอยากมีส่วนร่วม ด้วยความรู้สึกว่าตน หรือหน่วยงานของตน เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการ และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของงาน ไม่ใช่เป็นส่วนเกิน หรือมีความจำเป็น ต้องรับงานฝากจากหน่วยงานอื่น มาทำตามนโยบายเบื้องต้น

สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 115) ได้กล่าวถึง การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียน และการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสังคมรอบโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการหล่อหลอมบุคลิกภาพ และการพัฒนาค่านิยมของนักเรียน ดังนั้น ทั้งครูอาจารย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่รับผิดชอบดูแลความสงบเรียบร้อยของท้องที่โดยตรง จะต้องพร้อมใจกันดำเนินการในเชิงรุก เพื่อป้องกันและขจัดสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษภัยอันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการของเด็กด้วย ไม่ต้องรอให้ครูไปแจ้งความในฐานะเจ้าทุกข์เสียก่อน

สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 27-28) ได้กล่าวว่า การจัดบริเวณ และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เป็นสถานที่น่าอยู่ น่าเรียน จะทำให้นักเรียนมีความรักและผูกพันต่อสถานที่ กระตือรือร้นอยากมาโรงเรียน จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนจะช่วยลดปัญหาการหนีเรียน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่างๆ การจัดบริเวณภายในโรงเรียนไม่ให้มีมุมอับ มุมปลอดภัย และสถานที่ลับตาคนอื่น ๆ สามารถช่วยลดการจับกลุ่มมั่วสุ่มภายในโรงเรียนได้อีกด้วย

2.4.3 การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง

นอกจากการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติดแล้ว การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง ก็เป็นอีกส่วนหนึ่ง ที่จะช่วยป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนได้

มีผู้ให้คำนิยามของคำว่ากิจกรรมนักเรียนไว้ต่าง ๆ กัน แต่นักการศึกษาทั่ว ๆ ไป มีความเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่แก่นักเรียนนอกเหนือไปจากกิจกรรมปกติในห้องเรียน กิจกรรมที่จัดเพิ่มขึ้นเหล่านี้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างเสริมประสบการณ์ของนักเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งยังช่วยสนองความสนใจและพัฒนาอุปนิสัยและบุคลิกภาพ ของนักเรียนให้สมบูรณ์ขึ้นอีกด้วย (วิจิตร วรุฒบางกูรและคณะ 2523 : 41)

ประเสริฐ ต้นสกุล (2522 : 33) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษา เป็นโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความสามารถ การตัดสินใจ การทำงาน การปรับบุคลิกภาพ กิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนหลีกเลี่ยง จากยาเสพติดได้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวส่งเสริมความสนใจ การแสดงออกการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่มีแว่สุ่มหรือเที่ยวเตร่ เมื่อพบกิจกรรมที่น่าสนใจ ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน และใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า

การส่งเสริมการพัฒนาตนเองของนักเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2529 : 42)

1) ด้านร่างกาย ส่งเสริมภาวะที่เอื้ออำนวยต่อความเจริญเติบโตทางร่างกาย คือการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวต่างๆ เช่น การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา ฯลฯ

2) ด้านจิตใจ ส่งเสริมให้มีโอกาสแสดงออกทางอารมณ์ ด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ หรือกิจกรรมร่วมกับหมู่คณะ เช่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา

3) ด้านสังคม ส่งเสริมการสังสรรค์ร่วมกับหมู่คณะ การเรียน การทำงาน โดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการทำงานร่วมกันในสถานศึกษา หรือชุมชน เช่น การพบปะ การทัศนศึกษา

4) ด้านสติปัญญา ส่งเสริมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนรู้จักตัดสินใจ แก้ปัญหาด้วยตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2542 : 69) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมด้านการป้องกันยาเสพติดไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมแนะแนว ในด้านเรียน โดยใช้ ทักษะชีวิต เพื่อใช้คุ้มครองป้องกันให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันจิตใจ คือรู้วิธีคิด วิธีแก้ปัญหา และวิธีช่วยตนเอง ให้พ้นจากสภาพกดดัน หรือการถูกชักจูงให้ใช้สารเสพติด

2. การจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน เช่น การเข้าค่าย เพื่อพัฒนาความคิดและจิตใจ การจัดกิจกรรมทางเลือก เพื่อให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

เรื่องชัย บุญศักดิ์ (2527 : 53) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารควรมีการวางแผนร่วมกับผู้ปกครอง และนักศึกษา ในการกำหนดนโยบายการป้องกันยาเสพติดให้ชัดเจนต่อเนื่อง โดยการส่งเสริม การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กีฬา ดนตรี ในสถานศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทุกคน จะต้องร่วมมือร่วมใจ สอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักศึกษา เพื่อหาทางป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขในโอกาสต่อไปได้ทันที่

เนื่องจากปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเป็นเรื่อง ที่นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของปัญหา และได้รับผลกระทบโดยตรง ดังนั้นการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมรับรู้ และมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จะเป็นแนวทางให้เกิดการยอมรับ และยึดถือปฏิบัติตามโดยคหุฎี อีกทั้งเป็นแนวร่วมในการดำเนินงาน ง่ายต่อการขยายผลไปสู่ักเรียนทุกคน กิจกรรมที่นักเรียนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานได้แก่ การจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดต่าง ๆ การจัดกิจกรรมเพื่อนเพื่อเพื่อน การจัดกิจกรรมชมรมต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน โดยกิจกรรมเหล่านี้ ควรมีครู-อาจารย์ เป็นที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำแก่นักเรียนด้วย การที่นักเรียนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอันเป็นประโยชน์นี้ เป็นการพัฒนากุศลิกภาพ ความเป็นผู้นำ และทักษะทางสังคม ให้แก่นักเรียน เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้แก่ักเรียนที่มีส่วนร่วมอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2545 : 16)

การดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดทั่ว ๆ ไปสำหรับสถานศึกษาต่าง ๆ นั้น อาจกระทำได้หลายกรณี (ประเสริฐ ต้นสกุล. 2522 : 30)

1. การให้ข้อมูลความรู้เรื่องยาเสพติด พิษภัยของยาเสพติด และการป้องกันตนเองจากภัยยาเสพติด ซึ่งสถานศึกษาต่าง ๆ กระทำได้ โดยอาศัยกิจกรรมในกระบวนการเรียนการสอนปกติ ที่มีอยู่ เช่น การบรรยาย การอภิปราย การอบรม การจัดนิทรรศการ การศึกษานอกสถานที่ ฯลฯ

2. การกำจัดโอกาสการใช้ยาเสพติด หมายถึง การหาทางป้องกันมิให้นักเรียนมีโอกาสมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ในลักษณะที่จะมีใครคนใด สามารถนำยาเสพติดมาเผยแพร่ได้ ซึ่งสถานศึกษาต่าง ๆ ทำได้โดยการสอดส่องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ในขณะที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมกลางแจ้ง หรือกิจกรรมเข้าพวก มิให้นักเรียนมีโอกาสอยู่ในที่ลับหูลับตา ตามลำพังนานเกินควร รวมถึง การที่ครูอาจารย์แบ่งกัน ทำความรู้จักกับนักเรียนทุก ๆ คน ในสถานศึกษาด้วย

3. การปรับปรุงการเรียนการสอนซึ่ง หมายถึง การที่สถานศึกษาต่าง ๆ ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ให้ความสนใจแก่ตัวเด็กมากขึ้นในขณะที่สอน โดยให้มุ่งสอนนักเรียนมากกว่าการสอนวิชา หรือสอนหนังสือ สอนคนให้เป็นคนมากกว่าสอนวิชาให้คน ประการหนึ่งกับการปรับปรุงตัวครู โดยการหมั่นพิจารณาการสอนของครูเองว่า จะเป็นสาเหตุของการเบี่ยงเบนต่อการเรียนของเด็กหรือไม่ อีกประการหนึ่ง เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า การสอนของครูอาจเป็นสาเหตุที่ผลักดันให้เด็กแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนบางชนิดได้เหมือนกัน การปรับปรุงการสอนให้เด็กมีความสนุกเพลิดเพลินในกระบวนการเรียนมีโอกาสเรียนอย่างมีชีวิตชีวา ปราศจากความเครียด และความข้องขัดในอารมณ์ เป็นเครื่องช่วยให้สุขภาพจิตที่ดี สามารถประพฤติตนเยี่ยงเด็กปกติทั่วไปได้

4. งานส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง การส่งเสริมให้นักเรียนนักศึกษามีโอกาสกระทำกิจกรรมมากชนิดอย่างกว้างขวาง เพื่อให้มีโอกาสค้นพบความสนใจ และความถนัดของตนเองได้ ซึ่งตามปกติสถานศึกษาต่าง ๆ ก็ได้พยายามส่งเสริมกิจกรรมหลัก ๆ หลายประเภทอยู่แล้ว เช่น การกีฬา ส่งเสริมให้มีสถานที่เล่นกีฬาหลาย ๆ ประเภท ให้มีการแข่งขันระหว่างหมู่ ระหว่างหมู่ ระหว่างเหล่าตามโอกาส การจัดชุมนุมและชมรมต่าง ๆ เช่น ชมรมถ่ายภาพ ชมรมนักแสดง ชมรมดนตรี เป็นต้น

กิจกรรมที่มีใหม่เป็นวิชาเรียนตามหลักสูตรเหล่านี้ เป็นเครื่องช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ชีวิตจริงในทางปฏิบัติ เป็นโอกาสที่เด็กจะได้ทดลองทำ ได้สำรวจตัวเองว่า ตนมีความสนใจในเรื่องอะไร และตนเองมีความสามารถ ที่จะทำอะไรให้สำเร็จได้บ้างเพียงใด กิจกรรมพิเศษเหล่านี้ ยังมีมากชนิดเท่าใด ก็ยังมีประโยชน์ต่อเด็กมากขึ้นเท่านั้น

การใช้เวลาว่างเป็นปัญหาสำคัญ สำหรับเด็กเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ เด็กจะใช้เวลาว่างไปในทางสร้างสรรค์ให้กับตนเองหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่าเด็กได้มีประสบการณ์ ในการทำกิจกรรมมากกว้าง

ขวางเพียงใด เด็กได้พบสิ่งสร้างสรรค์ที่ตรงกับความสนใจของตนหรือไม่ หากเด็กได้พบสิ่งที่สนใจที่ทำให้รู้สึกสนุกเพลิดเพลินได้แล้ว ปัญหาการไม่รู้จะทำอะไรในเวลาว่างคงจะไม่มีเป็นแน่

5. ปรับปรุงบรรยากาศภายในโรงเรียน หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูอาจารย์ด้วยกันเอง และระหว่างครูอาจารย์นักเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าเป็นบุคคลที่นักเรียนจะพึงพาอาศัยได้ทั้งในด้านการเรียน ในห้องเรียน และด้านอื่น ๆ นอกห้องเรียนด้วย โรงเรียนพยายามจัดโอกาส ให้ครูแต่ละคน ช่วยกันทำความรู้จักใกล้ชิดสนิทสนมกับเด็กนักเรียนในโรงเรียนให้มาก โดยที่เด็กแต่ละคน จะมีครูที่ตนสนิทไว้วางใจ และเป็นกันเองอย่างน้อยคนหนึ่ง

สถานศึกษาบางแห่งพยายามสร้างบรรยากาศดังกล่าว โดยการปรับปรุงบริการแนะนำ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สร้างระบบระเบียบประวัติ และระเบียบพฤติกรรมของเด็ก ให้มั่นคงยิ่งขึ้น โดยพยายามหาทางให้ครูอาจารย์ทุกคนเข้าร่วมในกิจกรรมด้านการแนะแนวของโรงเรียนด้วย

การศึกษา และติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษา บ่งชี้ให้เห็นว่า สภาพปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะยาบ้าที่แพร่ระบาดเข้าไปในสถานศึกษาระดับมัธยม และอาชีวศึกษา รัฐบาลได้มีนโยบายในการเร่งรัดการดำเนินงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดมาโดยตลอด สำหรับในการดำเนินงานในสถานศึกษานั้น รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการ

มณัญญา เงินดี (2545 : 27-29) ได้กล่าวถึง การจัดค่ายเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้กลายเป็นแนวทางแห่งความหวังที่รัฐบาล และเอกชนหลายหน่วยให้ความสำคัญ เพื่อให้เป็นแนวทางหนึ่งในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยหน่วยงานต่างๆ ได้พัฒนา และแสวงหารูปแบบทั้งทางด้านหลักสูตร ระยะเวลา วัตถุประสงค์ และกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสม เพื่อความมุ่งหวังที่ตรงกัน คือให้เยาวชนห่างไกลยาเสพติด และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ในขณะที่เดียวกัน กิจกรรม ค่ายก็กลายเป็นความหวังของผู้ปกครอง ที่ต้องการให้บุตรหลานของตนหลุดพ้นจากปัญหายาเสพติด และหลายครั้งที่ค่ายได้กลายเป็นความหวังสุดท้าย ของสายตาของผู้ปกครอง

ค่ายเพื่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้นสามารถแบ่งได้ตามวัตถุประสงค์ของการจัดค่ายดังนี้

1. ค่ายแกนนำเยาวชน มิได้มีความมุ่งหวังในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยตรง แต่มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อสร้างให้เยาวชนกลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้นำที่มีศักยภาพ โดยไม่เน้นว่าต้องเป็นผู้นำในด้านใด หลักสูตรของค่ายจะเน้นที่เนื้อหาวิชา และกิจกรรมที่สร้างให้เยาวชน มีความ

เป็นผู้นำ และทักษะการทำงานเป็นทีม โดยเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย จะเป็นเยาวชนที่บริสุทธิ์ไม่เคยยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด อาจมีลักษณะพื้นฐานของความเป็นผู้นำอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามยังมีผู้จัดค่ายหลายหน่วยงานใช้ค่ายผู้นำเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์ทางอ้อม เพื่อการป้องกันยาเสพติด เนื่องจากคาดหวังว่าเยาวชนที่มอบหมายความเป็นผู้นำ จะสามารถใช้ทักษะ ที่ได้รับการฝึกฝนระหว่างการอยู่ค่าย มาช่วยเหลือในกิจกรรมการป้องกันยาเสพติด โดยการจัดค่าย จะมีเนื้อหาความรู้ เรื่องยาเสพติดสอดแทรกอยู่

2. ค่ายป้องกันยาเสพติด มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการป้องกันเยาวชนกลุ่มเป้าหมายให้ห่างไกลยาเสพติด โดยสังเกตได้จากหลักสูตรของค่าย ที่เน้นหนักเรื่องยาเสพติดโดยเฉพาะ แต่อาจสอดแทรกด้วยเนื้อหาด้านคุณธรรม และจริยธรรม กีฬา ศิลปะ หรือดนตรี เพื่อให้เยาวชนมีความรู้เท่าทันปัญหา ยาเสพติด และมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม

3. ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีวัตถุประสงค์ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเยาวชนกลุ่มเสี่ยง ซึ่งหมายถึงเยาวชนที่อาจมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากเยาวชนปกติ โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ให้อยู่ในสังคมปกติได้อย่างมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ลักษณะของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหา ยาเสพติด ได้แก่ หนีเรียน มีพฤติกรรมโกหก ลักขโมย หลับในห้องเรียน เกเร เป็นต้น หลักสูตรของค่ายประเภทนี้จะรวมถึง การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด แนวทางการป้องกันตนเองจากปัญหา ยาเสพติด การสอนทักษะชีวิต กิจกรรมนันทนาการ กีฬา ศิลปะ หรือดนตรี เป็นต้น

การจัดค่ายประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวจะมีวิทยากรผู้ให้ความรู้จากหลายหน่วยงาน อาจมีวิทยากรจากฝ่ายเดียว หรือผสมผสานหลายฝ่าย อาจเป็นหน่วยงานราชการ เช่น ทหาร ตำรวจ สาธารณสุข หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับปัญหา ยาเสพติด หรือพระสงฆ์ เป็นต้น โดยระยะเวลาในการจัดค่ายจะมีความแตกต่างกัน แล้วแต่หน่วยงานผู้จัดเห็นว่าเหมาะสม และอาจมีการผสมผสานวัตถุประสงค์ของค่ายเข้าด้วยกันได้

สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 115) ได้กล่าวถึง สถานศึกษาต้องส่งเสริม ให้ครูอาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะชีวิตไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้เนื้อหาวิชาในหลักสูตร และถือว่ากิจกรรมทางเลือกต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบของกระบวนการให้การศึกษาที่จะขาดเสียมิได้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2544 : 27) ได้กล่าวถึง ในช่วงวัยรุ่น “เพื่อน” นับว่าเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความคิด เจตคติ และพฤติกรรมของวัยรุ่นด้วยกัน การ

ดำเนินการป้องกันยาเสพติด ได้ตระหนักถึงความสำคัญ และเห็นคุณค่าของกลุ่มเพื่อน จึงได้มีการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันยาเสพติด โดยมีรากฐาน และความเชื่อมั่นในความสำคัญของกลุ่มเพื่อนว่ามีอิทธิพลสามารถ ที่จะโน้มน้าวชักจูงเพื่อนในกลุ่มด้วยการ แนะนำให้ความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มที่มีปัญหา ให้ได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสม ก็สามารถที่จะป้องกันนักเรียนที่มีปัญหาให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ไปในทางที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนั้นกลุ่มเพื่อนยังสามารถให้ความช่วยเหลือกัน ในเรื่องการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมกลุ่มเพื่อน ดำเนินการโดยการฝึกอบรมนักเรียนนักศึกษา ที่มีบุคลิกเป็นผู้นำ ให้ไปเป็นแกนนำของกลุ่มเพื่อน และมอบหมายบทบาทให้ปฏิบัติ เช่น บทบาทในการเป็นเพื่อนเรียน เพื่อนสนิท และผู้นำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของกลุ่ม โดยมีครูอาจารย์เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานของกลุ่มเพื่อนอย่างใกล้ชิด ผู้นำของกลุ่ม ที่ได้รับการฝึกอบรมมาอย่างดี สามารถที่จะเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหของสมาชิกในกลุ่มในด้านการเรียน การป้องกัน และแก้ไขปัญหาชีวิตด้านต่าง ๆ รวมถึงปัญหาการใช้ยาเสพติดด้วย กิจกรรมกลุ่มเพื่อนมีชื่อเรียกหลากหลาย เช่น เพื่อนเพื่อเพื่อน เพื่อนช่วยเพื่อน และเพื่อนเตือนเพื่อน

สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 126) ได้กล่าวว่า จากการสำรวจเพื่อประเมินครึ่งแผนของแผน 8 พบว่าในบรรดากิจกรรมมรณงค์ เพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง เพื่อป้องกันยาเสพติด 15 อย่าง ที่โรงเรียนระดับต่าง ๆ ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการอยู่ในระยะแผน 8 คณะครู-อาจารย์เห็นว่า กิจกรรมที่ส่งผลในทางป้องกันยาเสพติดได้มากที่สุด ตามลำดับคือ

1. ลานกีฬาต้านยาเสพติด
2. กิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อนในโรงเรียน
3. กิจกรรมประกวดคำขวัญต่อต้านยาเสพติด
4. กิจกรรมเดินวิ่งรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด
5. กิจกรรมประกวดป้ายนิเทศเพื่อป้องกันยาเสพติด
6. การตอบปัญหายาเสพติด
7. การร่วมกับชุมชนจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติด
8. กิจกรรมอบรมเยาวชนกลุ่มแกนนำ

9. กิจกรรมประกวดภาพวาดต่อต้านยาเสพติด
10. กิจกรรมประกวดเรียงความต่อต้านยาเสพติด
11. กิจกรรมจัดงานวันต่อต้านยาเสพติดโลก
12. การประกวดนิทรรศการต่อต้านยาเสพติด
13. การจัดตั้งชุมนุม /ชมรมต่อต้านยาเสพติด
14. การพัฒนาทักษะชีวิต

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เรื่องชัย บุญศักดิ์ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษาเขตการศึกษา 11 ที่มีต่อปัญหาเสพติด” เพื่อสำรวจ และเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาเสพติดของนักเรียน ของผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาของรัฐบาล และเอกชน เขตการศึกษา 11 จำนวน 130 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารชายและหญิง มีทัศนคติเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาลมีทัศนคติแตกต่างกัน ในด้านบริหารงานและด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการจัดนิทรรศการ ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียนและด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ชาญ ชุ่มบุญชู (2526 : บทคัดย่อ) ได้ ศึกษา “การป้องกันการติดยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ” ในทัศนคติของผู้บริหาร เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหาร โรงเรียนและครู ที่มีต่อการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนตามที่เป็นจริง และตามที่มุ่งหวัง โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน และครู จำนวน 517 คน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรครูมีทัศนคติต่อการป้องกันที่เป็นจริง โดยมีคะแนนเฉลี่ยด้านการประเมินผลอยู่ในระดับต่ำ แต่ด้านการให้การศึกษาด้านความร่วมมือ และด้านกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทัศนคติต่อการป้องกันที่มุ่งหวัง มีคะแนนเฉลี่ยรวม ด้านการให้การศึกษาด้านความร่วมมือ ด้านกิจกรรม และด้านการประเมินผลอยู่ในระดับสูง ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อครู ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการป้องกันที่เป็นจริง พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติต่อการป้องกันที่เป็นจริงสูงกว่าทัศนคติของครู ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการป้องกันที่มุ่งหวัง พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติต่อการป้องกันที่มุ่งหวังสูงกว่าทัศนคติของครู

วรรณิภา บุญยमानพ (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “ความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในแหล่งเสื่อมโทรมกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการให้การศึกษารองยาเสพติด” เพื่อสำรวจ

และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการให้การศึกษาเรื่องยาเสพติด โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นครูโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพฯ จำนวน 204 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การให้การศึกษาเรื่องยาเสพติดแก่นักเรียนระดับประถมศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญยิ่งในปัจจุบัน และการจัดการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติดในโรงเรียนควรได้รับการปรับปรุงส่งเสริมทั้งในด้านผู้สอน วิธีสอน วัสดุอุปกรณ์ และกิจกรรมพิเศษ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารโรงเรียน ควรให้ความสนใจและสนับสนุนการให้การศึกษา เรื่องยาเสพติดในโรงเรียนมากขึ้น และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการอบรมครูเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการสอนเรื่องยาเสพติด

รัศมี วิศทเวทย์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกรุงเทพมหานคร” เพื่อศึกษาสภาพการแพร่ระบาดของสารระเหย ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานด้านยาเสพติดและประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด และรูปแบบกิจกรรมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ปฏิบัติอยู่ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการฯ โดยการศึกษาจากเอกสาร และสุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ในชุมชนแออัด และประชาชนที่อยู่ในชุมชนแออัด รวม 335 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สารระเหยแพร่ระบาดในเด็กที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปี เจ้าหน้าที่มีความรู้อยู่ในระดับสูง ประชาชนในชุมชนแออัด ที่มีการดำเนินการป้องกันยาเสพติดมีทัศนคติต่อต้านปัญหายาเสพติดในระดับสูง ส่วนประชาชนในชุมชนแออัด ที่ไม่มีการดำเนินการป้องกันยาเสพติดมีทัศนคติต่อต้านปัญหายาเสพติดในระดับกลาง เจ้าหน้าที่มีการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

พรณิภา นวกุล (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “ความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ประเภทแอมเฟตามีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาของอำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 จำนวน 402 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้มากเพียงร้อยละ 7.7 ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับปานกลาง ทัศนคติของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 67.2 มีทัศนคติที่ดีเพียงร้อยละ 12.7 การปฏิบัติตัวพบว่า นักเรียนเคยเสพแอมเฟตามีน ร้อยละ 8.2 แต่ปัจจุบันเลิกเด็ดขาดร้อยละ 9.2 ยังเสพอยู่นาน ๆ ครั้งร้อยละ 2.5 เสพเป็นประจำร้อยละ 1.2

อรอนงค์ หงษ์ขุมแพ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “ความรู้และการป้องกันตนเองจากการเสพแอมเฟตามีนในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” จำนวน 272 คน เป็นชาย 117 คน หญิง 155 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับแอมเฟตามีนอยู่ในระดับดีมาก ตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการร้อยละ 81.3 ในการป้องกันตนเองจากการเสพแอมเฟตามีนในกรณีที่มีผู้ชักชวนให้เสพ โดยส่วนใหญ่จะหลีกเลี่ยง และปฏิเสธการให้ รวมทั้ง

ในโรงเรียนและนอกโรงเรียนปรากฏว่า มีการใช้แอมเฟตามีน มีการซื้อขาย และชักชวนให้เสพแอมเฟตามีน

วิโรจน์ สุ่มใหญ่ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อัมเฟตามีนกับการเกิดอุบัติเหตุในกลุ่มคนขับรถบรรทุกทางไกล ในกรุงเทพมหานคร” จำนวน 475 คน พบว่าเกิดอุบัติเหตุมีความสัมพันธ์กับการใช้อัมเฟตามีนอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากกลุ่มผู้ใช้แอมเฟตามีนร้อยละ 79 เคยประสบอุบัติเหตุกับการขับรถมาแล้ว โดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นไม่ต่ำกว่า 3 ครั้ง ส่วนในกลุ่มที่ไม่ใช้แอมเฟตามีน มีเพียงร้อยละ 46 ที่เคยประสบอุบัติเหตุ โดยส่วนใหญ่ เกิดขึ้นระหว่าง 1 – 2 ครั้ง

อภิวัน อินสร (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “สภาพบังคับทางอาญาต่อผู้เสพยา กลุ่มแอมเฟตามีนในขณะขับขี่ยานพาหนะ” พบว่ามาตรการ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวของรัฐมีข้อบกพร่อง โดยหลักใหญ่อยู่ 2 ประการ กล่าวคือ ประการแรก เป็นข้อบกพร่องในตัวบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้ง 3 ฉบับคือ พ.ร.บ. วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท 2518 เป็นบทบัญญัติความผิดพื้นฐานของการเสพแอมเฟตามีนโดยทั่วไป ส่วนพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก 2522 และพระราชบัญญัติการจราจร 2522 นั้น ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับความผิด ซึ่งเมื่อผู้กระทำผิดได้เสพแล้วไปขับขี่ยานพาหนะ ก็จะมีผิดเพิ่มตาม พ.ร.บ. 2 ฉบับหลังนี้ ปัญหาที่พบในข้อบกพร่องกฎหมายคือ อัตราโทษมีความลักลั่นกัน และอาจนำไปสู่การเลือกปฏิบัติของ พนักงานเจ้าหน้าที่ ได้ซึ่งบทบัญญัติกฎหมายเหล่านี้ ไม่ชัดเจน และไม่สอดคล้องกัน และข้อบกพร่องประการที่สอง คือปัญหาในเชิงวิธีปฏิบัติ เช่น เทคนิค และกรรมวิธีการตรวจสอบ ที่นำมาใช้นั้นจะมีความน่าเชื่อถือ และมีน้ำหนักแก่การรับฟังในชั้นศาลได้เพียงใด

ธำรง ทศนชลี (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “ความชุกของการตรวจพบสารเสพติดในผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ” ดำเนินการในระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – เดือนมีนาคม 2537 ในโรงพยาบาล 3 แห่ง (กลางกรุงเทพ 1 แห่ง ชานเมือง 1 แห่ง และในเขตชุมชนที่กำลังขยาย 1 แห่ง) โดยการสัมภาษณ์ และเจาะเลือด พร้อมเก็บปัสสาวะจากผู้บาดเจ็บ ที่ได้รับการรักษาที่ห้องฉุกเฉินในโรงพยาบาลทุกราย แห่งละ 35 รวม 105 คน พบว่าผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่เป็นชาย อายุเฉลี่ย 26.7 ปี ร้อยละ 38 มีประวัติดื่มสุรา ร้อยละ 5 มีประวัติการใช้สารอื่น จากการตรวจเลือดและปัสสาวะ ด้วยวิธี Chromatography พบว่าร้อยละ 69 มีแอลกอฮอล์ในเลือด ร้อยละ 3 ตรวจพบ Morphine ร้อยละ 5 ตรวจพบสารประเภท Amphetamine และ Metamphetamine และอีกประมาณร้อยละ 10 ตรวจพบสารประเภทอื่น ใน ผู้ป่วยที่ตรวจพบสารดังกล่าว มักจะเป็นเพศชาย และมีอายุมากกว่าผู้ที่ตรวจไม่พบสารนอกจากนั้น การตรวจพบสารดังกล่าว อาจมีความสัมพันธ์ต่อยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุ

บางชนิด และอาการมีนเมา หรือหมดสติหลังได้รับอุบัติเหตุ การตรวจพบสารดังกล่าว ในความสูง ที่สูง แสดงให้เห็นว่าจำเป็นจะต้องใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อลดปัญหา และให้เกิดผลในการปฏิบัติ อย่างจริงจัง

จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “โครงสร้างทางสังคมของโรงเรียนกับการแพร่ระบาดของยาบ้า : ศึกษากรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา” จากการศึกษาวิจัยพบว่าโครงสร้างทางสังคมของโรงเรียน ซึ่งมีผลต่อการแพร่ระบาดของยาบ้าใน โรงเรียนนั้น มีฐานที่มาจากหน้าที่โรงเรียนมีการจัดระเบียบบรรทัดฐาน และการจัดระเบียบความแตกต่างทางสังคม มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ครูมีการลงโทษรุนแรงกับนักเรียน ซึ่งนักเรียนให้ความหมาย ความสัมพันธ์แบบเผด็จการทั้งใน และนอกห้องเรียนระหว่างครูกับนักเรียนว่า นักเรียนถูกละเมิดสิทธิไม่ยุติธรรม และการที่นักเรียนกับนักเรียนมีแบบแผนความสัมพันธ์ต่อกันคือ ชื่นชมกันที่ฝ่าฝืนบรรทัดฐานได้ นักเรียนเกรงก็มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเกรงด้วยกัน กลุ่มนักเรียนมาเฟีย และมีแบบแผนความสัมพันธ์แบบเอื้ออาทรกันในกลุ่มนักเรียน นอกจากนี้การจัดระเบียบความแตกต่างของโรงเรียน ที่ครูมีการแบ่งงานกันทำเฉพาะอย่างระบบความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครู ที่ต่างฝ่ายต่างคนต่างอยู่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครู ที่เป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ครูทำงานตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย เพิกเฉยต่อปัญหา ยาบ้า และปัญหาอื่น ไม่ใกล้ชิด ไม่เอาใจใส่นักเรียน เหล่านี้มีผลต่อการเกิดระยะห่างทางสังคมระหว่างครูกับนักเรียน รวมทั้งบริบททั้งภายนอก และภายใน โรงเรียน ซึ่งสภาพครอบครัว สภาพแวดล้อมที่ย่ำแย่ ง่าย พอหาซื้อร่วมกันได้ ผู้ชายมีกำไรมาก ขายไม่ยาก โรงเรียนเอาผิดไม่ได้ ไม่มีคนคุม และการควบคุมไม่ได้ผล เงื่อนไขเหล่านี้ล้วนมีผลให้นักเรียนได้ยาบ้ามาเสพ และเข้าไปติดยาบ้า มีผลต่อการแพร่ระบาดของยาบ้าในโรงเรียน

สุชาติ โจรจน์ทองคำ และคณะ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “ การประเมิน โครงการชุมชนเฉลิมพระเกียรติปลอดภัยเสพติด ชุมชนสุพรรณบุรี ” พบว่า ผลดีของโครงการสามารถแก้ไข ปัญหาเสพติดในชุมชน ลดปัญหาอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท และโจรกรรมในหมู่บ้านลงได้ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจจากทุกฝ่าย ทั้งประชาชนในชุมชน องค์การภาครัฐ และภาคเอกชน

สุภาภรณ์ เกษรัตน์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ” พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียน ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนครู ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ พฤติกรรมการแก้ปัญหาความขัดแย้ง พฤติกรรมการบริหารและการเปลี่ยนแปลงความพึงพอใจในงานและการได้รับการสนับสนุน ตลอดจน พบว่ามีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง

อภิชาต สุภรัตน์ภินันท์ และคณะ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “การประเมินผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดตามโครงการค่ายสังคมนิตเวชศึกษาจังหวัดเพชรบุรี” พบว่า การทำโครงการค่ายสังคมนิตเวชศึกษาจังหวัดเพชรบุรี เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้เข้าสู่ครอบครัว สังคม ได้ดังเช่น คนปกติก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี ทำให้ครอบครัว ชุมชนมีความสุข ปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินผู้นำโครงการไปปฏิบัติจึงต้องเป็นผู้เข้าใจปัญหาสังคม มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้จัดทำโครงการ ต้องรู้จักประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ เพื่อผลสำเร็จภาวะผู้นำจึงมีบทบาทสำคัญในการทำ ให้โครงการสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ

Giger (1989 : 242) ได้ศึกษา “สถานภาพของการควบคุมสารเสพติด ในโรงเรียนมัธยมของรัฐ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสถานภาพของการนำไปใช้ และนโยบายเกี่ยวกับสารเสพติด และการปฏิบัติในโรงเรียน มัธยมของรัฐในสหรัฐอเมริกา โดยใช้การวิเคราะห์กรณีเกี่ยวกับสารเสพติดในโรงเรียนของรัฐ ซึ่งเป็นการสำรวจจากอาจารย์ใหญ่ 435 คน จากทั่วประเทศ สรุปผลการวิจัยได้ว่าโรงเรียน ร้อยละ 76 ได้นำโครงการป้องกันสารเสพติดใน ชั้น เค-12 มาใช้แล้ว มีโรงเรียน ร้อยละ 81 ที่ตอบว่ายังไม่พบการใช้สารเสพติดของคณาจารย์ ในปีการศึกษา 1986-1989 มีโรงเรียน ร้อยละ 50 ที่ตอบว่ามีนักเรียนใช้สารเสพติด 5 ครั้ง หรือน้อยกว่านั้น ในปีการศึกษา 1986-1987

Porteus (1989 : 348) ได้ศึกษา “ความต้องการประเมินโปรแกรมการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา” เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลการสำรวจข้อมูล โดยใช้ชื่อว่าการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสารเสพติดและสุราแห่งชาติ เปรียบเทียบกับการสำรวจข้อมูล โดยโรงเรียนแบรนฟอร์ด ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาระดับเกรดสี่ได้ผลสำรวจตรงกันคือ ควรจะพัฒนาหลักสูตรให้มีโปรแกรมการป้องกันสารเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา

Hall, Darke, Ross, and Wodak (1993 : 354) ได้ศึกษา “กลุ่มผู้ใช้แอมเฟตามีนในทางที่ผิด จำนวน 1,245 คน ในนครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย” พบว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีอายุน้อย และมีการศึกษาต่ำ จากผลการศึกษานี้ ได้ตรวจสอบความรุนแรงของการพึ่งยาแอมเฟตามีนใน ออสเตรเลียและได้เรียกร้องให้การตรวจสอบความรุนแรงของการแพร่กระจายของใช้แอมเฟตามีน โดยใช้แบบสำรวจที่เรียกว่า A Severity of Amphetamine Dependence Questionnaire (SAmDQ)

Thompson (1995 : 2676 P อ้างถึงใน สุภรัตน์ เกษรรัตน์. 2543 : 27) ได้ศึกษา “การประเมินผลของโครงการป้องกันการติดยาเสพติดในโรงเรียนชนบทของรัฐมินเนโซต้าตอนใต้ โดยศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันการใช้ในทางที่ผิดและยาเสพติด” พบว่านักเรียนในกลุ่มที่กำหนดความรู้การต่อต้านการติดยาเสพติดมีความรู้เรื่องยาเสพติดสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้กำหนดเนื้อหา และนักเรียนหญิงจะมีความรู้สูงกว่านักเรียนชาย เห็นว่าในการกำหนดความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดการยอมรับตนเอง ทักษะคดีที่มีต่อยาเสพติดและการรักษา ควรจัดอยู่ใน โปรแกรมการศึกษาของโรงเรียน โดยให้มี

การประเมิน และแก้ไขหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อติดตามนักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรม ตามโครงการต่อต้านยาเสพติดให้มีผลในการต่อต้านระยะยาวจนถึงขั้นอุดมศึกษา

สถาบันวิจัยนานาชาติด้านสุขภาพอนามัย (Asahi News Service 1997, quoted in National Institute of Mental Health 1997) ได้ศึกษา “การแพร่ระบาดของแอมเฟตามีนกับเยาวชนในสถานศึกษา” พบว่า ผลการสำรวจการใช้แอมเฟตามีนของผู้เสพยาเสพติดทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายในประเทศญี่ปุ่น ปัจจุบันมีเยาวชนญี่ปุ่นประมาณ 100,000 คน ในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ใน 186 โรงเรียนทั่วประเทศที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเป็นแหล่งปัญหา มีปัญหาเรื่องการ ใช้แอมเฟตามีนในทางที่ผิดในหลายกรณี พบว่าสถานที่ ซึ่งเป็นแหล่งใหญ่ของการซื้อขายแอมเฟตามีนในญี่ปุ่นคือ ตามสถานีรถไฟใต้ดิน ซึ่งมีการจำหน่ายบัตร โทรศัพท์ปลอมควบคู่กับแอมเฟตามีน เนื่องจากกรณีการทำผิดกฎหมายทั้ง 2 ประเภทนี้มีเครือข่ายโยงใยถึงกัน สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะเยาวชนวัยรุ่นในญี่ปุ่นนิยมใช้เครื่องติดตามตัว นักเรียนที่ต้องการใช้บัตร โทรศัพท์ปลอมกับเครื่องติดตามตัวจึงเข้าไปเกี่ยวข้องกับการใช้แอมเฟตามีนในทางที่ผิด ส่วนสาเหตุ ซึ่งสำคัญที่สุดของการใช้แอมเฟตามีนในกลุ่มตัวอย่างจะเหมือนกับเยาวชนไทย คือ เพื่อให้ดิน ไม้่งว่ง ช่วยให้ไม้นอนหลับง่าย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติด ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร โดยการกำหนดแนวทาง การดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 5 แห่ง รวมจำนวน 433 คน ดังนี้ วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี ผู้บริหาร 20 คน (ผู้อำนวยการ 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ 4 คน หัวหน้าคณะ 4 คน หัวหน้าแผนก 11 คน) ครู-อาจารย์ 55 คน รวม 75 คน วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร ผู้บริหาร 15 คน (ผู้อำนวยการ 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ 4 คน หัวหน้าคณะ 4 คน หัวหน้าแผนก 6 คน) ครู-อาจารย์ 50 คน รวม 65 คน วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง ผู้บริหาร 26 คน (ผู้อำนวยการ 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ 4 คน หัวหน้าคณะ 5 คน หัวหน้าแผนก 16 คน) ครู-อาจารย์ 86 คน รวม 112 คน วิทยาลัยเทคนิคดุสิต 78 คน ผู้บริหาร 20 คน (ผู้อำนวยการ 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ 4 คน หัวหน้าคณะ 6 คน หัวหน้าแผนก 9 คน) ครู-อาจารย์ 58 คน รวม 78 คน วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม ผู้บริหาร 26 คน (ผู้อำนวยการ 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ 4 คน หัวหน้าคณะ 8 คน หัวหน้าแผนก 13 คน) ครู-อาจารย์ 77 คน รวม 103 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร 49 คน ครู-อาจารย์ 152 คนรวม 201 คน ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเลือกตัวอย่างดังนี้

1. จำนวนกลุ่มตัวอย่าง หาได้ โดยนำจำนวนประชากรใช้วิธีการเปิดตารางกำหนดตัวอย่างของ Robert V. Krejcie และ Earyle W. Morgan (อ้างใน รวีวรรณ ชินะตระกูล 2540 : 106-107) โดยได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 201 คน ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 5 แห่ง รวมจำนวน 433 คน

2. นำกลุ่มตัวอย่างที่ได้มา ทำการคำนวณ โดยวิธีการเทียบบัญญัติโดยตรงกำหนดตัวอย่างตามสัดส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 5 แห่ง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายครอบคลุม โดยแต่ละวิทยาลัย โดยได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี ผู้บริหาร 9 คน ครู-อาจารย์ 26 คน วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก ผู้บริหาร 7 คน ครู-อาจารย์ 23 คน วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง ผู้บริหาร 12 คน ครู-อาจารย์ 40 คน วิทยาลัยเทคนิคดุสิต ผู้บริหาร 9 คน ครู-อาจารย์ 27 คน วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม ผู้บริหาร 12 คน ครู-อาจารย์ 36 คน ในสถานศึกษา แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (ดังแสดงตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของ ผู้บริหารและครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร

สถานศึกษา	ประชากร (N)		กลุ่มตัวอย่าง (n)	
	ผู้บริหาร	ครู- อาจารย์	ผู้บริหาร	ครู-อาจารย์
วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี	20	55	9	26
วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร	15	50	7	23
วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง	26	86	12	40
วิทยาลัยเทคนิคดุสิต	20	58	9	27
วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม	26	77	12	36
รวม	107	326	49	152
รวม	433		201	

ที่มา : กรมอาชีวศึกษา พ.ศ 2546

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองเป็นแบบสอบถามรวม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check -List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครู-อาจารย์ จำนวน 3 ด้าน คือ การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด และการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

3.2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย เป็นลำดับขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับยาเสพติด และการศึกษา สภาพการป้องกันยาเสพติด
2. ศึกษาแบบสอบถามงานวิจัย ของ เรืองชัย บุญศักดิ์ (2527) ชาญ ชุ่มบุญชู (2523) วรรณิภา บุญยฆานพ (2523)
3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง 1 ฉบับ จากสภาพผู้ตอบแบบสอบถาม 2 ข้อ และจากตัวแปร 3 ด้านคือ การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด 8 ข้อ การจัดกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง 13 ข้อ และ การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวย ต่อการป้องกันยาเสพติด 17 ข้อ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบแนะนำ และปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา(Content Validity)และความถูกต้องของภาษา รวม 5 คน
 1. นายภิญโญ ทองชัย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

2. นายไมตรี วิริยะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนวิจัยและพัฒนาวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
3. นายมนตรี จิตมหลวงศ์ ตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านการปราบปรามยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
4. นางวนิดา มนต์ไพบูลย์ ตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญระดับ 9 หน่วยศึกษานิเทศ กรมสามัญศึกษา
5. น.ส. อรอนงค์ ลาภภูวนาด ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
6. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. หลังจากแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามอย่างละเอียดแล้ว เพื่อให้แบบสอบถามตอนที่ 2 มีความเชื่อมั่น (Reliability) สำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่ศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของ Cronbach ที่เรียกว่า “สัมประสิทธิ์อัลฟา” (α -Coefficient) กำหนดค่าของความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.80 ขึ้นไป ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try - out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีการของ Cronbach โดยทดลองใช้กับผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่ศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ผลปรากฏว่าแบบสอบถามตอนที่ 2 ค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.97 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านดังนี้ 1) การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด 0.88 2) การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด 0.92 และ 3) การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง 0.96

3. นำข้อเสนอแนะ และข้อบกพร่องจากแบบสอบถาม หรือเครื่องมือที่ทำการทดลองใช้ มาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปใช้เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. บันทึกลงเสนอขอให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามถึง กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิค ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดังที่กำหนดไว้
2. นำหนังสือเสนอต่อกรมอาชีวศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้ว มาเสนอต่อกองวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้กำหนดไว้เป็น กลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป
3. การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะทำส่งด้วยตนเอง
4. การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเดินทางไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวน และการกรอกแบบสอบถามครบถ้วนทั้ง 2 ตอน ที่ได้รับกลับคืนมาแต่ละฉบับ
2. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for windows)
3. หลังจากการตรวจสอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคเขตกรุงเทพมหานคร จะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การหาค่าเฉลี่ย(Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยทำเป็นรายข้อ ราย คำน และรวมทุกคำ แล้วนำเสนอในรูปของตาราง พร้อมกับคำบรรยายประกอบ

4. เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.50-3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในด้านต่างๆ รวม 3 ด้าน ได้แก่ การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด และการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง จำแนกตามตำแหน่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตาราง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปตามสภาพการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ตำแหน่งปัจจุบันของผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์
- ตอนที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคที่สังกัด

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 สภาพการป้องกันยาเสพติดตามระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร
- ตอนที่ 2 สภาพการป้องกันยาเสพติดตามระดับการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่งปัจจุบันของท่าน		
- ผู้บริหารสถานศึกษา	49	24.40
- ครู-อาจารย์	152	75.60
รวม	201	100.00
2. วิทยาลัยเทคนิคที่ท่านสังกัด		
- วิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง	52	25.90
- วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร	30	14.90
- วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม	48	23.90
- วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี	35	17.40
- วิทยาลัยเทคนิคคูสิต	36	17.90
รวม	201	100.00

ตารางที่ 4.1 แสดงให้ทราบถึงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 49 คน และ ครู-อาจารย์ จำนวน 152 คน รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 และ 75.60 ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

ตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 49 คน ครู-อาจารย์ จำนวน 152 คน รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 และ 75.60 ตามลำดับ

วิทยาลัยเทคนิคที่สังกัด พบว่า วิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง จำนวน 52 คน วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร จำนวน 30 คน วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม จำนวน 48 คน วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี จำนวน 35 คน และวิทยาลัยเทคนิคคูสิต จำนวน 36 คน รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 25.90, 14.90, 23.90, 17.40, และ 17.90 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการป้องกันยาเสพติด โดยจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ได้ทำเป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวมทุกด้าน มีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.2 - 4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ของผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคเขตกรุงเทพ มหานคร ในภาพรวม 3 ด้าน

สภาพการป้องกันยาเสพติด	ผู้บริหารสถานศึกษาและครู-อาจารย์ n = 201			
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด	3.25	.52	ปานกลาง	2
2. การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด	3.58	.55	มาก	1
3. การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง	3.12	.49	ปานกลาง	3
รวมเฉลี่ย	3.32	.53	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพการป้องกันยาเสพติดของผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.32

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ 1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด 2) ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด และ 3) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.58, 3.25 และ 3.12 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน และรายด้าน

สภาพการป้องกันยาเสพติด	ผู้บริหารสถานศึกษา n = 49			
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด	3.23	.40	ปานกลาง	2
2. การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด	3.62	.40	มาก	1
3. การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง	3.10	.36	ปานกลาง	3
รวมเฉลี่ย	3.31	.30	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพการป้องกันยาเสพติดของผู้บริหารสถานศึกษา ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.31

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ 1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด 2) ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด และ 3) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.62 , 3.23 และ 3.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด

การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด	ผู้บริหารสถานศึกษา n = 49			
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. มีการสอดแทรกเรื่องพิษภัยยาเสพติดไว้ในแต่ละวิชาที่สอน	3.39	.73	ปานกลาง	3
2. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค	3.39	.53	ปานกลาง	4
3. เชิญวิทยากรมาบรรยายเรื่องยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค	3.27	.64	ปานกลาง	5
4. จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับยาเสพติด	3.53	.71	มาก	1
5. จัดส่งครูเข้ารับการอบรม หรือสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้เรื่องยาเสพติด	3.08	.67	ปานกลาง	6
6. จัดพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานบำบัดรักษาผู้ป่วยจากยาเสพติด	2.86	.61	ปานกลาง	8
7. จัดให้มีการประชุมทางวิชาการแก่ครูในเรื่องการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค	2.92	.64	ปานกลาง	7
8. จัดให้มีหนังสือวารสารที่เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดให้ครูได้อ่านเสริมความรู้	3.45	.74	ปานกลาง	2
ค่าเฉลี่ยรวม	3.23	.40	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค มีการศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ 1) จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับยาเสพติด 2) จัดให้มีหนังสือวารสารที่เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดให้ครูได้อ่านเสริมความรู้ และ 3) จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค โดยมีค่าเฉลี่ย 3.53, 3.45 และ 3.39 ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ คือ 8) จัดพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานบำบัดรักษาผู้ป่วยจากยาเสพติด 7) จัดให้มีการประชุมทางวิชาการแก่ครูในเรื่องการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค และ 6) จัดส่งครูเข้ารับการอบรม หรือสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้เรื่องยาเสพติด โดยมีค่าเฉลี่ย 2.86, 2.92 และ 3.08 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด

การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด	ผู้บริหารสถานศึกษา n = 49			
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. จัดห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน	3.88	.56	มาก	3
2. จัดให้มีที่นั่งพักผ่อนสำหรับนักเรียนได้ทำงานเพียงพอ	3.94	.80	มาก	1
3. จัดให้มีสถานที่เล่นกีฬาเพียงพอกับนักเรียน	3.53	.89	มาก	8
4. จัดป้ายประกาศข่าวสารที่เกี่ยวข้องที่มีสาระน่าสนใจและทันสมัย	3.59	.70	มาก	7
5. วิทยาลัยประกาศให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับระเบียบวินัยของวิทยาลัย	3.76	.66	มาก	5
6. วิทยาลัยแจ้งผู้ปกครองทราบเมื่อพบว่านักเรียนมีปัญหาทั้งด้านการเรียน และความประพฤติ	3.84	.59	มาก	4
7. ตรวจสอบดูแลบริเวณห้องน้ำเพื่อมิให้นักเรียนมั่วสุมกัน	3.45	.74	ปานกลาง	10
8. วิทยาลัยใช้กฎ และระเบียบข้อบังคับต่างๆ เป็นมาตรการสำคัญในการปกครองนักเรียน	3.92	.53	มาก	2
9. จัดให้มีการตรวจปัสสาวะนักเรียนเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันยาเสพติด	3.73	1.04	มาก	6
10. บันทึกสุขภาพ และการเจ็บป่วยของนักเรียน	3.18	.78	ปานกลาง	13
11. จัดให้มีการศึกษาเป็นรายกรณีสำหรับนักเรียนที่มีแนวโน้มหรือสงสัยจะใช้ยาเสพติด	3.45	.61	ปานกลาง	11
12. จัดให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหา ยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง	3.27	.64	ปานกลาง	12
13. จัดให้มีห้องแนะแนวพร้อมเอกสารเพื่อให้บริการได้อย่างเหมาะสม	3.53	.71	มาก	9
ค่าเฉลี่ยรวม	3.62	.40	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค มีการศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ 1) จัดให้มีที่นั่งพักผ่อนสำหรับนักเรียนได้ทำงานเพียงพอ 2) วิทยาลัยใช้กฎและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เป็นมาตรการสำคัญในการปกครองนักเรียน และ 3) จัดห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.94, 3.92 และ 3.88 ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ คือ 13) บันทึกสุขภาพ และการเจ็บป่วยของนักเรียน 12) จัดให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่อง และ 11) จัดให้มีการศึกษาเป็นรายกรณีสำหรับนักเรียนที่มีแนวโน้มหรือสงสัยจะใช้ยาเสพติด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.18, 3.27 และ 3.45 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง

การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง	ผู้บริหารสถานศึกษา n = 49			
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในวิทยาลัย	3.14	.91	ปานกลาง	9
2. จัดให้มีการแข่งขันกีฬานอกวิทยาลัย	2.24	.69	น้อย	17
3. จัดให้มีการทดสอบสมรรถภาพนักเรียนเพื่อคัดสรรสมรรถภาพทางกาย	2.92	.67	ปานกลาง	12
4. จัดให้มีการส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ	3.08	.76	ปานกลาง	10
5. จัดให้นักเรียนร่วมกิจกรรมทางศาสนาตามวันและโอกาสอันควร	3.39	.73	ปานกลาง	4
6. จัดให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจ	3.27	.64	ปานกลาง	8
7. จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.39	.70	ปานกลาง	5
8. จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม	3.29	.58	ปานกลาง	7
9. จัดให้มีประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดี	3.31	.74	ปานกลาง	6
10. จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม	3.45	.61	ปานกลาง	3
11. สร้างเสริมโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน	3.55	.65	มาก	2
12. จัดให้นักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ตามโอกาสอันควร	2.90	.74	ปานกลาง	13
13. ส่งเสริมให้นักเรียนได้หาประสบการณ์โดยการเข้าร่วมฝึกปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสายวิชาชีพ	3.65	.63	มาก	1
14. จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมทางวิชาการทั้งในและนอกวิทยาลัย	2.94	.66	ปานกลาง	11
15. ส่งเสริมให้นักเรียนจัดบริการแนะแนะ และป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัย	2.86	.54	ปานกลาง	14
16. จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตเอกสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด	2.53	.58	ปานกลาง	15
17. จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนในการป้องกันยาเสพติด	2.28	.67	น้อย	16
ค่าเฉลี่ยรวม	3.10	.36	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค มีการศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ส่งเสริมให้นักเรียนได้หาประสบการณ์โดยการเข้าร่วมฝึกปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสายวิชาชีพ 2) สร้างเสริมโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน และ 3) จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยมีค่าเฉลี่ย 3.65, 3.55 และ 3.45 ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ คือ 17) จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายนอกวิทยาลัย 16) จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนในการป้องกันยาเสพติด และ 15) จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตเอกสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด โดยมีค่าเฉลี่ย 2.24, 2.28 และ 2.53 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ของครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทั้ง 3 ด้านและรายด้าน

สภาพการป้องกันยาเสพติด	ครู-อาจารย์ n = 152			
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด	3.21	.61	ปานกลาง	2
2. การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด	3.46	.62	ปานกลาง	1
3. การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง	3.09	.61	ปานกลาง	3
รวมเฉลี่ย	3.25	.55	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพการป้องกันยาเสพติดของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.25

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด 2) ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด และ 3) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.46, 3.21 และ 3.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ของครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด

การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด	ครู-อาจารย์ n = 152			
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. มีการสอดแทรกเรื่องพิษภัยยาเสพติดไว้ในแต่ละวิชาที่สอน	3.32	.80	ปานกลาง	2
2. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค	3.28	.81	ปานกลาง	3
3. เชิญวิทยากรมาบรรยายเรื่องยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค	3.24	.85	ปานกลาง	5
4. จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับยาเสพติด	3.34	.82	ปานกลาง	1
5. จัดส่งครูเข้ารับการอบรม หรือสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้เรื่องยาเสพติด	3.18	.75	ปานกลาง	6
6. จัดพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานบำบัดรักษาผู้ป่วยจากยาเสพติด	3.04	.84	ปานกลาง	7
7. จัดให้มีการประชุมทางวิชาการแก่ครูในเรื่องการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค	3.01	.82	ปานกลาง	8
8. จัดให้มีหนังสือวารสารที่เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดให้ครูได้อ่านเสริมความรู้	3.28	.79	ปานกลาง	4
ค่าเฉลี่ยรวม	3.21	.61	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ครู-อาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิค มีการศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ 1) จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับยาเสพติด 2) มีการสอดแทรกเรื่องพิษภัยยาเสพติดไว้ในแต่ละวิชาที่สอน และ 3) จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค โดยมีค่าเฉลี่ย 3.34, 3.32 และ 3.28 ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ คือ 8) จัดให้มีการประชุมทางวิชาการแก่ครูในเรื่องการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค 7) จัดพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานบำบัดรักษาผู้ป่วยจากยาเสพติด และ 6) จัดส่งครูเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้เรื่องยาเสพติด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.01, 3.04 และ 3.18 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ของครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด

การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด	ครู-อาจารย์ n = 152			
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. จัดห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน	3.59	.82	มาก	3
2. จัดให้มีที่นั่งพักผ่อนสำหรับนักเรียนได้ทำงานเพียงพอ	3.49	.89	ปานกลาง	7
3. จัดให้มีสถานที่เล่นกีฬาเพียงพอกับนักเรียน	3.24	.85	ปานกลาง	12
4. จัดป้ายประกาศข่าวสารที่เกี่ยวข้องที่มีสาระน่าสนใจและทันสมัย	3.32	.90	ปานกลาง	11
5. วิทยาลัยประกาศให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับระเบียบวินัยของวิทยาลัย	3.68	.81	มาก	1
6. วิทยาลัยแจ้งผู้ปกครองทราบเมื่อพบว่านักเรียนมีปัญหาทั้งด้านการเรียน และความประพฤติ	3.56	.84	มาก	6
7. ตรวจสอบตราดูแลบริเวณห้องน้ำเพื่อมิให้นักเรียนมั่วสุ่มกัน	3.38	.81	ปานกลาง	10
8. วิทยาลัยใช้กฎ และระเบียบข้อบังคับต่างๆ เป็นมาตรการสำคัญในการปกครองนักเรียน	3.57	.91	มาก	5
9. จัดให้มีการตรวจปีสสาวะนักเรียนเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันยาเสพติด	3.58	.92	มาก	4
10. บันทึกสุขภาพ และการเจ็บป่วยของนักเรียน	3.20	.85	ปานกลาง	13
11. จัดให้มีการศึกษาเป็นรายกรณีสำหรับนักเรียนที่มีแนวโน้มหรือสงสัยจะใช้ยาเสพติด	3.38	.87	ปานกลาง	9
12. จัดให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหา ยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง	3.44	.81	ปานกลาง	8
13. จัดให้มีห้องแนะแนวพร้อมเอกสารเพื่อให้บริการได้อย่างเหมาะสม	3.66	.84	มาก	2
ค่าเฉลี่ยรวม	3.46	.62	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ครู-อาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิค มีการศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ 1) วิทยาลัยประกาศิให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับระเบียบวินัยของวิทยาลัย 2) จัดให้มีห้องแนะแนวพร้อมเอกสารเพื่อให้บริการได้อย่างเหมาะสม และ 3) จัดห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.68, 3.66 และ 3.59 ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ คือ 13) บันทึกสุขภาพ และการเจ็บป่วยของนักเรียน 12) จัดให้มีสถานที่เล่นกีฬาเพียงพอกับนักเรียน และ 11) จัดป้ายประกาศข่าวสารที่เกี่ยวข้องที่มีสาระน่าสนใจและทันสมัย โดยมีค่าเฉลี่ย 3.20, 3.24 และ 3.32 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ของครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค ด้านการจัดกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง

การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง	ครู-อาจารย์ n = 152			
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในวิทยาลัย	3.16	1.03	ปานกลาง	7
2. จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายนอกวิทยาลัย	2.48	1.00	น้อย	17
3. จัดให้มีการทดสอบสมรรถภาพนักเรียนเพื่อดูระดับสมรรถภาพทางกาย	2.87	.97	ปานกลาง	15
4. จัดให้มีการส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ	3.07	.96	ปานกลาง	10
5. จัดให้นักเรียนร่วมกิจกรรมทางศาสนาตามวันและโอกาสอันควร	3.26	.91	ปานกลาง	6
6. จัดให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจ	3.09	.86	ปานกลาง	9
7. จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.28	.91	ปานกลาง	5
8. จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม	3.15	.82	ปานกลาง	8
9. จัดให้มีประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดี	3.42	.87	ปานกลาง	2
10. จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ต่อส่วนรวม	3.40	.86	ปานกลาง	3
11. สร้างเสริมโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน	3.36	.84	ปานกลาง	4
12. จัดให้นักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ตามโอกาสอันควร	2.89	.86	ปานกลาง	14
13. ส่งเสริมให้นักเรียนได้หาประสบการณ์โดยการเข้าร่วมฝึกปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสายวิชาชีพ	3.49	.80	ปานกลาง	1
14. จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมทางวิชาการทั้งในและนอกวิทยาลัย	3.06	.90	ปานกลาง	11
15. ส่งเสริมให้นักเรียนจัดบริการแนะนำ และป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัย	2.99	.81	ปานกลาง	13
16. จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตเอกสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด	2.72	.86	ปานกลาง	16
17. จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนในการป้องกันยาเสพติด	2.99	.99	ปานกลาง	12
ค่าเฉลี่ยรวม	3.09	.61	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยเทคนิค มีการศึกษาสภาพการป้องกัน ยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ 1) ส่งเสริมให้นักเรียน ได้หาประสบการณ์โดยการเข้าร่วมฝึกปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสายวิชาชีพ 2) จัดให้มี ประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดี และ 3) จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยมีค่าเฉลี่ย 3.49, 3.42 และ 3.40 ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด 3 อันดับ คือ 17) จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายนอกวิทยาลัย 16) จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน การผลิตเอกสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด และ 15) จัดให้มีการทดสอบสมรรถภาพนักเรียนเพื่อ คุ้ระดับสมรรถภาพทางกาย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.48, 2.72 และ 2.87 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงสาระสำคัญของการวิจัยเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

5.2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 107 คน ครู-อาจารย์ จำนวน 326 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 49 คน ครู-อาจารย์ จำนวน 152 คน รวม 201 คน เก็บข้อมูลโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดของผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ จำนวน 3 ด้าน คือ การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด และการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวนแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 201 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) โดยแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และร้อยละ ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.4 สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยได้แบ่งออกเป็นส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามผลการวิจัยพบว่า

1.1 ตำแหน่งปัจจุบัน เป็นครู-อาจารย์ จำนวน 152 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 75.60 และ 24.40 ตามลำดับ

1.2 วิทยาลัยเทคนิคที่สังกัด เป็นวิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง จำนวน 52 คน วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม จำนวน 48 คน วิทยาลัยเทคนิคคูสิต จำนวน 36 คน วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี จำนวน 35 คน วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 25.90 23.90 17.90, 17.40 และ 14.90 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู-อาจารย์ ผลการวิจัยพบว่า

2.1 สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด และในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด และด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง

2.2 สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคของครู-อาจารย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด และด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง

2.3 สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคในระดับมาก 1 ข้อ ได้แก่ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับยาเสพติด และที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับ ได้แก่ จัดพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานบำบัดรักษาผู้ป่วยจากยาเสพติด จัดให้มีการประชุมทางวิชาการแก่ครูในเรื่องการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยนิต จัดส่งครูเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้เรื่องยาเสพติด

2.4 สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคของครู-อาจารย์ ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครู-อาจารย์มีสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าคะแนนจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับยาเสพติด มีการสอดแทรกเรื่องพิษภัยยาเสพติดไว้ในแต่ละวิชาที่สอน จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค และเรียงลำดับจากน้อยไป

หามาก 2 ลำดับ ได้แก่ จัดให้มีการประชุมทางวิชาการแก่ครูในเรื่องการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค จัดพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานบำบัดรักษาผู้ป่วยจากยาเสพติด

2.5 สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าคะแนนจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ จัดให้มีที่นั่งพักผ่อนสำหรับนักเรียนได้ทำงานเพียงพอ วิทยาลัยใช้กฎและระเบียบข้อบังคับต่างๆ เป็นมาตรการสำคัญในการปกครองนักเรียน จัดห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าคะแนนจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับ ได้แก่ บันทึกสุขภาพและการเจ็บป่วยของนักเรียน จัดให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการศึกษาเป็นรายกรณีสำหรับนักเรียนที่มีแนวโน้มหรือสงสัยจะใช้ยาเสพติด

2.6 สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคของครู-อาจารย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครู-อาจารย์มีสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคในระดับมาก 6 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าคะแนนจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ วิทยาลัยประกาศให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับระเบียบวินัยของวิทยาลัย จัดให้มีห้องแนะแนวพร้อมเอกสารเพื่อให้บริการได้อย่างเหมาะสม จัดห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน และอยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าคะแนนจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับ ได้แก่ บันทึกสุขภาพและการเจ็บป่วยของนักเรียน จัดให้มีสถานที่เล่นกีฬาเพียงพอแก่นักเรียน จัดป้ายประกาศข่าวสารที่เกี่ยวข้องที่มีสาระน่าสนใจ และทันสมัย

2.7 สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าคะแนนจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนได้หาประสบการณ์โดยการเข้าร่วมฝึกปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสายวิชาชีพ สร้างเสริมโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน และอยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าคะแนนจากน้อยไปหามาก ได้แก่ จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายนอกวิทยาลัย จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนในการป้องกันยาเสพติด

2.8 สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคของครู-อาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครู-อาจารย์มีสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคในระดับปานกลาง 16 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าคะแนนจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนได้หาประสบการณ์โดยการเข้าร่วมฝึกปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสายวิชาชีพ จัดให้มีประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่ประพฤติตน

เป็นตัวอย่งที่ดี จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ ได้แก่ จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายนอกวิทยาลัย

5.5 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดของผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด 2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด และ 3) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง ผู้วิจัยจะขออภิปรายผลโดยพิจารณาจากภาพรวมของทุกด้านทั้ง 3 ด้านและภาพรวมของแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

จากผลการวิจัยสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร สรุปในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ของผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ มีระดับการปฏิบัติงานที่ตรงกันทั้ง 3 ด้าน โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ ต่างก็มีแนวความคิดที่ตรงกันในการที่จะร่วมกันจัดสภาพแวดล้อมให้ดี เพราะสภาพแวดล้อมที่ดีจะส่งผลให้นักเรียนได้รับความสุข สภาพแวดล้อมมีความสำคัญและนับเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในโรงเรียน และมีอิทธิพลที่จะเอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด ได้แก่ อาคารสถานที่ ซึ่ง วิจิตร วรุตบางกุล (2540-50) ได้แบ่งส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษาว่า คือห้องเรียนที่ใช้สำหรับการเรียนการสอน ห้องเรียนเฉพาะวิชา ห้องสมุดหรือศูนย์กลางเพื่อการสอน และบริเวณพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งเป็นบริเวณที่ส่งเสริมพลานามัยและสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งผู้บริหารและครู-อาจารย์ อาจมีความคิดเห็นที่ว่า ถ้าสภาพโรงเรียนและห้องเรียนถูกต้องตามหลักวิชา มีบริเวณที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีความยืดหยุ่นได้ จะช่วยสร้างความรู้สึที่ดีช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย นอกจากนั้นการใช้กฎ และระเบียบก็ถือได้ว่าเป็นการจัดสภาพแวดล้อมให้กับนักเรียนอีกทางหนึ่ง เพราะกฎระเบียบข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนดขึ้นให้นักเรียนปฏิบัติตามเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการมีระเบียบวินัยจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักเคารพกฎหมาย และในการให้บริการ ก็ถือได้ว่าเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่สำคัญอีกวิธีหนึ่ง การให้บริการโดยจัดให้มีระบบการแนะแนว บริการสุขภาพ เพื่อปรับปรุงส่งเสริมสุขภาพนักเรียนให้อยู่ในสภาพที่ดี ซึ่งผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ได้มีการปฏิบัติมากเนื่องจากมีแนวคิดที่ว่า การตรวจสุขภาพของนักเรียนก็เพื่อป้องกันโรคภัยไข้เจ็บของนักเรียน และเพื่อปรับปรุงส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ ให้ความสำคัญในเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด ผลการวิจัยจึงมีระดับการปฏิบัติทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับสูงสุด

ด้านที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมาคือ ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครู-อาจารย์ มีระดับการปฏิบัติที่ตรงกัน ทั้งนี้เพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ ต่างก็มีแนวความคิดและระดับการปฏิบัติที่เหมือนกัน เพราะมีเหตุผลร่วมกันว่า ในการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดเป็นวิธีป้องกันที่สำคัญ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้เน้นการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด (ประเสริฐ ดันสกุล, 2522:24) เป็นการป้องกันการใช้ยาเสพติด การสร้างนิสัยพัฒนาสติปัญญา ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง และการปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้อง นอกจากการจัดการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติดตามหลักสูตรโดยตรงแล้ว การจัดกิจกรรมในโรงเรียน เป็นการช่วยส่งเสริมให้งานป้องกันยาเสพติดดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติด การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันยาเสพติด และการให้นักเรียนได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือจัดอภิปรายกลุ่ม การจัดกิจกรรมในโรงเรียนถือเป็นการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ ที่จะต้องมีการปฏิบัติร่วมกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ดังนั้น จึงทำให้ผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีระดับการปฏิบัติที่เหมือนกันและให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติเป็นลำดับรองลงมา

ด้านที่มีระดับการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย คือ ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง โดยทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู-อาจารย์ มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายตรงกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทั้งสองกลุ่มอาจจะมีแนวความคิดที่เหมือนกันว่า การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง ก็คือกิจกรรมทั่ว ๆ ไป ที่มีในโรงเรียนโดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการศึกษา จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ ขาดวิสัยทัศน์ในการจัดกิจกรรม ดังนั้น ควรจะมีวิสัยทัศน์ในเชิงรุกเพื่อนำมาสู่การปฏิบัติโดยกำหนดนโยบาย มีการวางแผนปฏิบัติหรือคาดการณ์ในอนาคตว่า เพราะเหตุใดวิทยาลัยจึงมีการจัดกิจกรรมน้อย ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาและกำหนดกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในโรงเรียน โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่สามารถทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์และทำให้อยู่ห่างไกลจากสิ่งเสพติด หรือจะมีวิธีการบริหารและดำเนินการอย่างไร เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ จะต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนักเรียน จะต้องมีการวางแผนร่วมกับครู ผู้ปกครองและนักศึกษา ในการกำหนดนโยบายการป้องกันยาเสพติดให้ชัดเจนต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กีฬา ดนตรี ในสถานศึกษา ครู-อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาทุกคนจะต้องร่วมมือร่วมใจสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อหาทางป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขในโอกาสต่อไปได้ทันทั่วทั้ง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด เป็นสิ่งจำเป็นประการแรกที่จะต้องปฏิบัติ แม้จะพิจารณาว่าความรู้ไม่สามารถช่วยให้มีการเลิกเสพยาเสพติด

ได้ แต่สถานศึกษาที่ควรที่จะมีหลักการปฏิบัติที่ถูกต้องชัดเจน จำเป็นต้องมีข้อมูลและสื่อสำหรับให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่หลากหลายรูปแบบ ต้องจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด จะต้องให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ดังนั้นกระบวนการสอนจึงต้องอาศัยการให้นักเรียนมีส่วนร่วม ร่วมคิดร่วมกัน ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมโต้แย้ง และร่วมหาข้อสรุปเพื่อให้ได้ข้อยุติ การอบรมให้ความรู้แก่ครูและผู้บริหาร จึงเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่โรงเรียนจะต้องถือปฏิบัติก่อนกิจกรรมประเภทอื่นและปฏิบัติต่อไปอย่างต่อเนื่อง จะต้องช่วยให้ครูทุกคนเข้าใจในมาตรการป้องกันที่ถูกต้อง ต้องทราบแหล่งข้อมูลและวิธีการแก้ไขเมื่อมีปัญหาในระหว่างดำเนินโครงการ ต้องเข้าใจกระบวนการและเทคนิคเกี่ยวกับการแนะแนวและให้คำปรึกษา ต้องรู้ถึงความสำคัญของการรักษาความลับของนักเรียน และเข้าใจถึงผลกระทบที่จะเกิดจากการไม่รักษาความลับด้วย การให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรเพื่อให้เป็นแกนสำคัญของงานป้องกันยาเสพติด เริ่มจากการปฏิบัติงานตั้งแต่การจัดทีมงาน การศึกษาความพร้อม การวางแผนงาน การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การกำหนดกิจกรรม การเริ่มปฏิบัติตามโครงการ และการศึกษาคูณานในส่วนที่เกี่ยวข้อง การพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้ทำหน้าที่ด้านป้องกันและด้านอื่น ๆ ในต่างหน่วยงานด้วย (สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 118-119)

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย ในเรื่อง จัดพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานบำบัดรักษาผู้ป่วยจากยาเสพติด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดพานักเรียนไปทัศนศึกษา เป็นการสูญเสียงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปวีณา ศรีบูรณ์ (2539 : 96) ที่ว่า โรงเรียนไม่มีการพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด อาจเนื่องมาจากการพานักเรียนไปทัศนศึกษานั้น มีข้อจำกัดหลายด้าน เช่น ต้องใช้งบประมาณมาก ต้องเสียเวลาเรียนของนักเรียน เป็นต้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิวีไล กสิกิจสกุลผล (2531 : 97) พบว่า การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ไม่มีเวลาเตรียมการ ค่าใช้จ่ายสูง จำนวนนักเรียนมากยากต่อการควบคุม ผลการวิจัยของ ชื่นจิตต์ เพชรชาติ (2536 : 64) พบว่า โรงเรียนไม่มีงบประมาณพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่และต้องมีปัจจัยอื่นสนับสนุน เช่น ความร่วมมือจากนักเรียน ความคิดเห็นจากผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การจัดยานพาหนะ ความปลอดภัยในการเดินทาง การควบคุมนักเรียน การสนับสนุนจากผู้บริหารและครูอื่น ๆ ดังนั้นสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความร่วมมือและประสานงานกันในการส่งเสริมสนับสนุนจัดพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานบำบัด และมีการจัดทำแผนของงบประมาณเพื่อสนับสนุนเรื่องปัญหาเสพติดโดยเฉพาะและอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติน้อยในเรื่องจัดให้มีการประชุมทางวิชาการแก่ครู ในเรื่องการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคอยู่ในระดับปานกลาง แต่ครู-อาจารย์ มีระดับการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการจัดการประชุมทางวิชาการ เป็นการให้ข้อมูลแก่ครู-อาจารย์ ให้มีการแสดงความ

คิดเห็น นำปัญหาที่เกิดขึ้นและวิธีการแก้ปัญหาในเชิงรุกมาอภิปรายเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในวิทยาลัย ซึ่งแต่ละวิทยาลัยต่างก็พบปัญหาของนักเรียนเกี่ยวกับการติดยา-ค้ายาเสพติด ซึ่งในการจัดประชุมควรจะเน้นในเรื่องการป้องกันยาเสพติด แนะนำครู-อาจารย์ ถึงบทบาทที่จะต้องมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียน เพื่อให้หลีกเลี่ยงห่างไกลจากยาเสพติด การจัดการประชุมก็เพื่อเสนอแนะแนวทางครู-อาจารย์ ให้มีความรู้ ความคิดที่จะป้องกัน การจัดการประชุมอาจเสนอการจัดกิจกรรมในโรงเรียน เพราะเป็นการช่วยส่งเสริมให้งานป้องกันยาเสพติดดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมในโรงเรียน ได้แก่ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติด การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องยาเสพติด เป็นต้น (ประเสริฐ ดันสกุล. 2522 : 31) การจัดการประชุมทางวิชาการแก่ครูในเรื่องการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นที่สุด ที่ครูจะต้องเข้ารับการประชุม เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ในด้านความรู้และความคิด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 119) ว่า การให้ความรู้แก่ครู และบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็น ผู้บริหารและครูเป็นกุญแจที่เป็นตัวจักรสำคัญของงานป้องกันยาเสพติดของโรงเรียน เป็นผู้ที่จะต้องทำงานร่วมกับนักเรียน ทั้งในฐานะผู้กระตุ้นให้เกิดกิจกรรม มีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษาผู้ชี้แนะชี้แนะ ซึ่งหากมีการ ขาดการจัดการประชุมทางวิชาการแก่ครู ทำให้ครู-อาจารย์ ไม่ได้เข้ารับการอบรม จึงไม่เผยแพร่ต่อ ไม่มีข้อมูลที่จะให้ความรู้แก่นักเรียน เพราะการให้ความรู้แก่นักเรียน เป็นการติดอาวุธทางปัญญาให้กับนักเรียน เพื่อจะได้ใช้ข้อมูลความรู้ที่สมบูรณ์นี้ในการพิจารณาทางเลือกในการแก้ปัญหา หรือเลือกพฤติกรรมที่ดีที่สุด สถานการณ์เฉพาะหน้าของตนได้ และความรู้ที่เราจำเป็นต้องให้แก่นักเรียน คือความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดที่จะเกิดขึ้นกับผู้ใช้ และผลกระทบด้านอื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้น (สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 119) จะเห็นได้ว่าวิทยาลัยเทคนิค มีระดับการปฏิบัติที่น้อยมาก ดังนั้น สถานศึกษาควรจะนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข และควรจัดให้มีการประชุมทางวิชาการแก่ครู-อาจารย์ อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ซึ่งจากผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปวีณา ศรีบุญ (2539 : 96) กล่าวว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดแก่บุคลากร โดยการจัดอบรมมีการส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เรื่องยาเสพติด มีการจัดหาเอกสารประกอบการสอนเรื่องยาเสพติด ให้ครูซึ่งเป็นการสนับสนุนการสอนของครูให้สอนได้สะดวกยิ่งขึ้น เป็นการเสริมกำลังใจแก่ครูทางหนึ่งด้วย และในการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ มีระดับการปฏิบัติเป็นลำดับแรกตรงกัน ในเรื่อง การจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับยาเสพติด โดยผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และครู-อาจารย์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในการจัดป้ายนิเทศ ถือได้ว่าเป็นการจัดกิจกรรมอย่างหนึ่ง เป็นการดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดทั่วไปสำหรับสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษามีความเห็นว่า การจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นการให้ข้อมูลความรู้เรื่องยาเสพติด พิษภัยของยาเสพติด และการป้องกันตนเองจากภัยยาเสพติด การจัด

ป้ายนิเทศถือเป็นกิจกรรมขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษาพึงปฏิบัติ และวิทยาลัยเทคนิค ได้มีการเผยแพร่ข้อมูลในการจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับยาเสพติดมากระดบหนึ่ง เพราะสถานศึกษาทุกแห่ง สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 148) มีครู-อาจารย์ ที่มีความเข้าใจปัญหายาเสพติด และมีความรู้เกี่ยวกับมาตรการป้องกันยาเสพติด เป็นผู้ดำเนินการให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสาร จากกิจกรรมหลากหลายรูปแบบของสถานศึกษา และให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสได้รับการฝึกฝนทักษะชีวิตที่จะช่วยให้ดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพายาเสพติด การจัดป้ายนิเทศเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้คำแนะนำ การช่วยเหลือในด้านความรู้ให้แก่นักเรียน เพื่อเป็นการป้องกันตนเองในเบื้องต้น และเป็นการให้ความรู้โดยทางอ้อม ซึ่งสำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 123) กล่าวว่า การให้ความรู้ทางอ้อม คือ การจัดกิจกรรมประเภทนิทรรศการ หรือจัดป้ายนิเทศให้นักเรียน นักศึกษาทั่วไปได้ดู ได้อ่านตามความสนใจ อาจทำได้โดยโรงเรียนจัดโอกาสต่าง ๆ หรือครูมอบหมายงานให้นักเรียนช่วยกันจัดถือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียน การให้ความรู้โดยวิธีนี้ต้องอาศัยครูที่มีความรู้ความเข้าใจในปัญหา ครูต้องรู้แหล่งวิทยากร แหล่งวิชา และโรงเรียนต้องมีตำราและสื่อเพียงพอสำหรับการค้นคว้า แต่ปัจจุบันปัญหายาเสพติดมีการแพร่ระบาดไปทั่วประเทศ และเป็นปัญหาอันยิ่งใหญ่ที่ทุกคนควรจะให้ความร่วมมือในการป้องกัน สถานศึกษาทุกแห่งควรมีมาตรการป้องกันและมีแผนงานหลักได้แก่ แผนงานการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้ ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาในทุกระดับ ดำเนินโครงการทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อสร้างความเข้าใจความรู้ และตระหนักในปัญหาสารเสพติด

นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ มีระดับการปฏิบัติที่ตรงกันคือ เชิญวิทยากรมาบรรยายเรื่องยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค และจัดส่งครูเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้เรื่องยาเสพติด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเชิญวิทยากรมาบรรยาย เป็นวิธีการให้ความรู้แก่นักเรียนทางตรง โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญเป็นวิทยากร ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมานาน ครูอาจเชิญวิทยากรด้านสาธารณสุข และแพทย์มาบรรยายให้นักเรียนฟัง เพื่อยืนยันว่าโทษของยาเสพติดนั้นเป็นเรื่องจริงเชื่อถือได้ บางรายนิยมใช้ผู้ติดยาที่รับการบำบัดรักษาแล้วมาเป็นวิทยากรบรรยายให้นักเรียนฟัง หวังจะให้เห็นตัวอย่างจากผู้มีประสบการณ์ตรง เป็นการให้นักเรียนรู้จากของจริง (สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 122) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ ควรให้ความสำคัญและมีการปฏิบัติให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ตรงอย่างทันที ซึ่งจากผลการวิจัยของ อำไพ สวัสดิ์พงษ์ (2532 : 104) กล่าวว่า สถานศึกษาควรจัดเชิญวิทยากรจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับยาเสพติดมาให้ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้ตระหนักในโทษพิษภัยของยาเสพติด และสำหรับการจัดส่งครูเข้ารับการอบรม หรือสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้เรื่องยาเสพติดนั้น พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ มีการปฏิบัติตรงกัน อาจเป็นเพราะว่าในการพัฒนาอบรมความรู้การป้องกันยาเสพติด

ติดแก่บุคลากร โดยเฉพาะการอบรมครูมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ ทำให้จัดอบรมได้ไม่เต็มที่ จะเห็นได้ว่าบทบาทของโรงเรียน หรือระบบการศึกษาในการป้องกันยาเสพติด พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2540 : 6) ได้กล่าวถึง โรงเรียนและครูมีบทบาทสำคัญ ในการเป็นหลักให้ชุมชน และสร้างให้เยาวชนมีความเข้มแข็งทางด้านสติปัญญาและจิตใจ การรักเกียรติยศ รักศักดิ์ศรี เป็นภูมิคุ้มกันยาเสพติด แต่ปัจจุบันระบบโรงเรียนและบุคลากรที่สำคัญของชาติ ครูควรได้รับการส่งเสริม ปรับปรุง และเข้ารับการ อบรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยของ วรณิกา บุญยมานพ (2523 : บทคัดย่อ) ได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจและสนับสนุนการ ให้การศึกษาเรื่องยาเสพติดในโรงเรียน และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น ควรจัดให้มีกา รอบรมครู เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการสอนเรื่องยาเสพติด และในการอบรมครูประจำการในหลัก สูตรการป้องกันยาเสพติดสำหรับอบรมครูประจำการ ควรจะได้เน้นทางด้านการเสริมสร้างบุคลิก ภาพและความเป็นครู เพื่อสร้างบรรยากาศในโรงเรียน ให้นักเรียนนักศึกษา มาขอคำปรึกษาจากครู อาจารย์ แทนที่จะไปปรับคำแนะนำจากเพื่อน (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. 2540 : 80)

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด โดยภาพรวมมีระดับการ ปฏิบัติอยู่ในลำดับมากสำหรับผู้บริหาร และระดับการปฏิบัติปานกลางสำหรับครู-อาจารย์ ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะว่า สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด มีบทบาทที่สำคัญสำหรับนัก เรียนถ้าโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมดีก็จะลดการมั่วสุมของนักเรียนได้ หากโรงเรียนจัดสถานที่ลับตา ก็จะเกิดการเอื้อต่อการเสพยาเสพติดได้ สภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะประกอบด้วยครอบครัว สถานศึกษา สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งตรงกับแนวความคิดของสำนักงานคณะกรรมการป้อง กันและปราบปรามยาเสพติด (2544 : 29) ที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อ ต่อการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ควรจัดให้โรงเรียนมีบรรยากาศและสิ่งแวดลอมสะอาด ร่มรื่น สวยงาม และจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้เหมาะสม ครู- อาจารย์ทุกคนสอดคล้อง ดูแลนัก เรียนที่มีพฤติกรรมน่าสงสัยว่าติดยาเสพติดและสำรวจนักเรียนติดยาเสพติดในโรงเรียนเพื่อป้องกัน การแพร่กระจาย ใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในการปกครองนักเรียน จัดเขตปลอดยาเสพติดและจัดทำ มาตรการป้องกันการนำสิ่งเสพติดทุกชนิดเข้ามาในโรงเรียน จัดทำมาตรการเข้าออกโรงเรียน เพื่อ ป้องกันการจำหน่ายยาเสพติด ประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจกวดขันแหล่งมั่วสุม จับกุมลงโทษ จัด ตั้งเครือข่ายชุมชน เพื่อขอความร่วมมือป้องกัน แก้ไขปัญหา และคัดเลือกตัวแทนชุมชนสอดคล้องคู แลพฤติกรรมนักเรียนและรายงานโรงเรียนเพื่อแก้ไข การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากนั้นก็เพราะเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องให้ความสำคัญ เพราะถือว่าการจัดสภาพ แวดลอมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด เป็นปัจจัยสำคัญที่ควรถือปฏิบัติ เพื่อให้มีความ เหมาะสม

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ต่างก็มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกสุขภาพ และการเจ็บป่วยของนักเรียนเป็นลำดับสุดท้าย และอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบันทึกสุขภาพและการเจ็บป่วยของนักเรียนเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ ที่ต้องบันทึกประวัติของนักเรียนที่ติดยาเสพติด ซึ่งถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือผู้เรียน เมื่อทราบแน่ชัดว่าผู้เรียนติดยาเสพติดจะต้องให้ความช่วยเหลือในด้านการส่งไปขอรับบริการบำบัดรักษาในการที่มีการปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย อาจจะเป็นไปได้ว่าการบันทึกสุขภาพและการเจ็บป่วยของนักเรียน อาจจะไม่ใช่ปัญหาสำคัญสำหรับผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เพราะจะมีนักเรียนเพียงบางกลุ่มในโรงเรียนเท่านั้นที่ติดยาเสพติด ประกอบกับผู้บริหาร และครู-อาจารย์ต่างก็มีภาระหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบที่สำคัญกว่า ซึ่งได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารงาน การเรียนการสอน งานวัดและประเมินผล เป็นต้น หรืออาจขาดแคลนบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เพื่อจะมารับผิดชอบ โดยเฉพาะจึงไม่สามารถบริหารเวลาในการปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกสุขภาพและการเจ็บป่วยของนักเรียน จะมีการปฏิบัติก็ต่อเมื่อมีกรณีสงสัยหรือตรวจสอบได้ว่านักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหรืออยู่ในข่ายสงสัยเท่านั้น ซึ่งตรงตามแนวการปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 45) ที่ว่า ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ จะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เมื่อพบว่านักเรียนคนใดมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากปกติก็ให้บันทึกพฤติกรรมในระเบียบแบบแผน เพื่อประกอบการพิจารณาหาทางช่วยเหลือ ดังนั้น ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการให้การดูแล หมั่นสำรวจ ติดตามและคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดต้องให้ความสนใจและให้ความสำคัญ มีการคัดแยกและจำแนกนักเรียนตามประเภท ตามกลุ่มที่ติดยาเสพติดต้องบันทึกประวัติของนักเรียนเพื่อจะได้จัดส่งไปสถานบำบัด หรือฟื้นฟูสมรรถภาพได้อย่างถูกต้อง เพราะจะเป็นสาเหตุที่สำคัญที่จะส่งผลเสียต่อเศรษฐกิจ สังคมของประเทศชาติโดยรวมได้

สำหรับการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติดข้อที่มีการปฏิบัติมากเป็นลำดับแรกสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา คือ จัดให้มีที่นั่งพักผ่อนสำหรับนักเรียนได้ทำงานเพียงพอ แต่ครู-อาจารย์ มีการปฏิบัติมากที่สุดในเรื่อง วิทยาลัยประกาศิให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ระเบียบวินัยของวิทยาลัย ซึ่งตามแนวการปฏิบัติของผู้บริหารนั้น อาจจะคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยสำคัญที่จะสามารถป้องกันนักเรียนเสพยาเสพติด การจัดที่นั่งพักผ่อนสำหรับนักเรียน จะเป็นการช่วยลดแหล่งมั่วสุมเสพยาเสพติดได้ระดับหนึ่ง ซึ่งตามแนวความคิดของ วิจิตร วรุตบางกูร (2524 : 50) ได้กล่าวว่า บริเวณพักผ่อนหย่อนใจ หมายถึง อาคารหรือบริเวณที่ส่งเสริมพลานามัยและสุขภาพจิตที่ดี บริเวณดังกล่าวอาจอยู่ภายในอาคาร หรือบริเวณภายนอกอาคารก็ได้ เช่น โรงพลศึกษา ห้องอาหาร สระว่ายน้ำ ศาลาพักผ่อน สนามกีฬา และการจัดสภาพทางกายภาพที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุเทพ เมฆ (2531 : 67) พบว่า การจัดสภาพแวดล้อม บริเวณพักผ่อนหย่อนใจ เป็นที่นำพาใจ โรงเรียนควรจัดสถานที่พักผ่อน

และบริเวณ โรงเรียนให้กว้างขวาง จัดบรรยากาศห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้นักเรียน มีอุปกรณ์ครบ และปรับปรุงบริเวณ โรงเรียน อาคารเรียนให้เป็นสัดส่วน ดังนั้น การที่ผู้บริหารมีระดับการปฏิบัติ สูงสุดเป็นลำดับแรก เพื่อต้องการปลูกฝังให้นักเรียนมีความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมที่ศึกษาในโรงเรียน โดยหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีที่อยู่ภายนอกโรงเรียน ซึ่งถ้าผู้บริหารขาดความสนใจและ จัดสภาพแวดล้อมสำหรับจัดเป็นที่นั่งพักผ่อนสำหรับนักเรียนไม่เพียงพอ หรือจัดสภาพแวดล้อม คล้ายกับแหล่งมั่วสุมสิ่งเสพติดก็อาจจะทำให้นักเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีได้เช่นกัน

ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในลำดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาเป็นการเปิดโอกาสให้นัก เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความสามารถ การตัดสินใจ การทำงาน การปรับบุคลิกภาพ กิจ กรรมต่าง ๆ ของนักเรียนเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนหลีกเลี่ยงจากยาเสพติดได้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ส่งเสริมความสนใจ การแสดงออก การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่มั่วสุมหรือเที่ยวเตร่ ทำ ให้เกิดความเพลิดเพลินและใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า (ประเสริฐ ดันสกุล. 2522 : 33) ดังนั้นผู้บริหาร และครู-อาจารย์ จะต้องถือปฏิบัติตามแผนป้องกันสารเสพติดระยะ 5 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2540-2544 เน้นในประเด็นการพัฒนาคุณภาพ กระบวนการดำเนินงาน และการให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น มีหลักการ คือ สนับสนุนให้สถานศึกษาทำกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬา ตลอดจนกิจกรรมทางเลือกอื่น ๆ เน้นให้เยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างไปในทางสร้างสรรค์ และเป็น ประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัย เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ความมั่นคงทางอารมณ์ และ ความสามัคคีในหมู่คณะ

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย และมีระดับการปฏิบัติ น้อยทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ คือ จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายนอกวิทยาลัย ซึ่งในการ จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายนอกวิทยาลัย ถือเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ทางวิทยาลัยจัดให้แก่ นักเรียน นอกเหนือไปจากกิจกรรมปกติในชั้นเรียน กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งที่จะเสริมสร้างประสพ การณ์ของนักเรียนทั้งยังช่วยกันสนองความสนใจและพัฒนาอุปนิสัย และบุคลิกภาพของนักเรียนให้ สมบูรณ์ ถือเป็นกิจกรรมที่จะช่วยป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนได้ นอกจากนี้ ประเสริฐ ดันสกุล (2522 : 33) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วน ร่วมในการแสดงความสามารถ การตัดสินใจ การทำงาน การปรับบุคลิกภาพ กิจกรรมต่าง ๆ ของ นักเรียนเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนหลีกเลี่ยงจากยาเสพติดได้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวส่งเสริมความ สนใจ การแสดงออก การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่มั่วสุมหรือเที่ยวเตร่ ทำให้เกิดความ เพลิดเพลินและใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า แต่ในขณะเดียวกันผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติ น้อยมาก เพราะมีความคิดว่าการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนเป็นการใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด และ ไม่ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากครู-อาจารย์ เพราะการแข่งขันกีฬาภายนอกวิทยาลัยเป็นการสิ้น เปลืองงบประมาณ และสูญเสียเวลาในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผล

งานวิจัยของจรรยา เกษโพหนอง (2527 : 89) และธีระพงศ์ ประสงค์ลาภ (2528 : 62) ที่พบว่า ปัญหาในการจัดกิจกรรมนักเรียนคืองบประมาณ จากผลการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู-อาจารย์ ควรให้ความสำคัญกับการจัดให้มีการแข่งขันกีฬา ควรมีการร่วมกันวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายนอกวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยเชิญผู้บริหาร ครู-อาจารย์ บุคลากร และตัวแทนนักกีฬาของแต่ละวิทยาลัย มาเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือเพื่อจัดกิจกรรมของกีฬาแต่ละประเภท จัดหาหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อเป็นฝ่ายสนับสนุนในด้านทุนนอกเหนือจากงบประมาณโรงเรียน เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครู-อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุนเป็นการร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคี และเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียน การจัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายนอกวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จะสร้างความรู้สึที่ดีสร้างความสนุกสนานให้กับนักเรียน เพื่อให้ได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์ แสดงออกถึงความสามารถ ทักษะของการเล่นกีฬา ตลอดจนเสริมสร้างสุขภาพร่างกายและพลานามัยที่สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรืองชัย บุญศักดิ์ (2527 : 53) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีการวางแผนร่วมกับผู้ปกครอง และนักเรียนในการกำหนดนโยบายการป้องกันยาเสพติดให้ชัดเจนต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดให้มีการแข่งขันกีฬาในสถานศึกษา ครู-อาจารย์ บุคลากรทุกคนจะต้องร่วมมือร่วมใจสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักศึกษา เพื่อหาทางป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขในโอกาสต่อไป

นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ มีระดับการปฏิบัติที่อยู่ในลำดับแรกตรงกันในเรื่อง ส่งเสริมให้นักเรียนได้หาประสบการณ์โดยการเข้าร่วมฝึกปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสายวิชาชีพ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติมาก และครูอาจารย์มีระดับการปฏิบัติปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร และครู-อาจารย์ต่างก็มีความเห็นและแนวความคิดที่ตรงกัน คือการส่งเสริมให้นักเรียนหาประสบการณ์ โดยให้การสนับสนุนนักเรียนระดับอาชีวศึกษาเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานตามสาขาวิชาที่เรียนมาในสถานประกอบการ เพื่อเป็นการให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและลดปัญหานักเรียนเสพยาเสพติด หรือสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมฝึกปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน เป็นการสนับสนุนกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมการใช้เวลาว่างเพื่อแสวงหาความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกทั้งทางภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด อีกทั้งยังสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2542 : 26) กล่าวว่า ปัญหาเสพยาเสพติดในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาและได้รับผลกระทบโดยตรง ดังนั้นการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมรับรู้และมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จะเป็นแนวทางให้เกิดการยอมรับและยึดถือปฏิบัติตาม

แต่จากผลการวิจัยเป็นที่น่าสังเกตอีกว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจารย์ มีระดับการปฏิบัติที่ตรงกันในหลายข้อ เช่น ในเรื่องจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ จัดให้มีการส่งเสริมการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ และจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมทางวิชาการทั้งในและนอกวิทยาลัย ซึ่งแสดงว่าทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ ต่างก็มีแนวคิดและทัศนคติที่ตรงกันหรือคล้ายกันจึงมีการปฏิบัติที่เหมือนกัน ซึ่งย่อมจะเกิดทั้งผลดีและผลเสียได้ การจัดกิจกรรมให้แก่ นักเรียน จัดตามแนวทางที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูอาจารย์กำหนดเพื่อทำประโยชน์ให้กับสังคมและกับตัวนักเรียนเอง ซึ่งโรงเรียนหรือสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมเสริมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ซึ่งจะจัดเป็นบางโอกาส มีการจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมป้องกันยาเสพติด (ปวีณา ศรีบุญ. 2539 : 96) การให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข จะเป็นแนวทางให้เกิดการยอมรับและถือปฏิบัติ อีกทั้งเป็นแนวร่วมในการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมที่นักเรียนสามารถเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อาจได้แก่ การจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดต่าง ๆ การจัดกิจกรรมเพื่อนเพื่อเพื่อน การจัดกิจกรรมชมรมต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน โดยกิจกรรมเหล่านี้ จะมีครู-อาจารย์ เป็นที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำแก่นักเรียนด้วย การที่นักเรียนได้มีโอกาสเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมถือเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นผู้นำและทักษะทางสังคมให้แก่ นักเรียน เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้แก่ นักเรียนที่มีส่วนร่วม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2545 : 16) จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีระดับการปฏิบัติที่เหมือนกัน อาจเป็นเพราะเข้าใจความสำคัญของกิจกรรม เพราะกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง การส่งเสริมให้นักเรียนนักศึกษา มีโอกาสกระทำกิจกรรมมากขึ้นอย่างกว้างขวาง เพื่อให้มีโอกาสค้นพบความสนใจและความถนัดของตนเองได้ ซึ่งปกติสถานศึกษาต่าง ๆ ก็ส่งเสริมกิจกรรมหลัก ๆ หลายประเภทอยู่แล้ว เช่น การกีฬา ส่งเสริมให้มีสถานที่เล่นกีฬาหลาย ๆ ประเภท การจัดชุมนุมและชมรมต่าง ๆ จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมทางวิชาการทั้งในและนอกโรงเรียน เช่น การจัดประชุมสัมมนาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้และรู้จักป้องกันตนเองไม่ให้หลงเป็นทาสยาเสพติด และกิจกรรมที่สำคัญอีกกิจกรรมหนึ่งก็คือ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น การร่วมกันทำบุญตามวันสำคัญทางศาสนา การช่วยเหลือผู้ประสบทุกข์ การแนะนำและช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติด การช่วยจัดทำเอกสาร คู่มือจัดทำบอร์ดข่าวสารที่เกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนในโรงเรียน และประชาชนโดยทั่วไปทราบเป็นต้น

5.6 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด และด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ผู้สนใจ และผู้ที่ จะทำการวิจัยสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทาง เพื่อนำไปใช้ได้ดังต่อไปนี้

1. วิทยาลัยควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการ ใช้สารเสพติดทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกโรงเรียน รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้การสนับสนุนวิทยาลัยในการจัดพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถาน บำบัดรักษาผู้ป่วยจากยาเสพติด
2. สถานศึกษาจะต้องสร้างความเข้าใจอันดีให้กับครู-อาจารย์ ในการเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการ และจัดประชุมร่วมกันในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด
3. วิทยาลัยควรเชิญวิทยากรจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับยาเสพติด มาให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษา ซึ่งจะ ทำให้ได้รับความรู้และตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติด
4. การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด จะต้องครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ อาคารสถานที่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การใช้กฎระเบียบ และการให้บริการ ได้แก่ การบันทึกสุขภาพและการเจ็บป่วยของนักเรียน นักศึกษา เป็นต้น
5. สถานศึกษาควรสนับสนุนใน การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง โดยจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เช่น การแข่งขันกีฬาภายนอกวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ

5.7 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยจะขอเสนอแนะผลการวิจัยเพื่อสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพการป้องกันยาเสพติด ในวิทยาลัยเทคนิคนอกเหนือจากเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ครอบคลุมได้ทุกเขต
2. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการป้องกันยาเสพติด ในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา โดยมีการเปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษาของรัฐบาลและเอกชนว่ามีสภาพการดำเนินงานอย่างไร
3. ควรศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพการป้องกันยาเสพติด ในระดับมหาวิทยาลัย และเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยภาครัฐบาลและมหาวิทยาลัยเอกชน

บรรณานุกรม

- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์. 2541. รายงานผลการสำรวจยาบ้าในสถานศึกษา (ตุลาคม 2538-กุมภาพันธ์ 2539). กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2521. การจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่3 กรุงเทพมหานคร : งานส่งเสริมสุขภาพนักเรียนกรมพลศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2524. แนวทางการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา (ป.ป.ส.ศธ.). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2530. แนวดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2544. คู่มือการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มาตรการเชิงรุก. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.
- ขนิษฐา พุ่มประดับ. 2545. “TO BE NUMBER ONE กระแสต้านยาเสพติด.” ข่าวสารกรมสุขภาพจิต. 9(12) : 15
- จรรยา เกษ โพนทอง. 2527. “การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดกิจกรรมและคณะที่ปรึกษากิจกรรม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส. 2542. “โครงสร้างทางสังคมของโรงเรียนกับการแพร่ระบาดของยาบ้า.” ปรินญาการศึกษาศุขฉุบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ชาญ ชุ่มบุญชู. 2523. “การป้องกันการติดยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการในทัศนะของผู้บริหาร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ชื่นจิตต์ เพชรชาติ. 2536. “สภาพและปัญหาการจัดดำเนินงานป้องกันโรคเอดส์ของโรงเรียนเทศบาล.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรารัง ทัดสนชลี. 2541. ความชุกของการตรวจพบสารเสพติดในผู้ป่วยที่บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร. รายงานการวิจัย กรุงเทพมหานคร.
- ประเสริฐ ต้นสกุล. 2522. เวชศึกษาป้องกัน. กรมการฝึกหัดครู กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมศาสนา.

- ปวีณา ศรีบุรณ์. 2539. “สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณนิภา นวกุล. 2538. “การศึกษา ความรู้ ทักษะคติ และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ประเภทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) ของนักเรียนมัธยมศึกษา ของตำบลอุ้มทอง จังหวัด สุพรรณบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาสาขารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภิญโญ สาธร. 2529. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- มนัญญา เงินดี. 2545. “กิจกรรมค่ายกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.” วารสารสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 18(2) : 27-29.
- เรื่องชัย บุญศักดิ์. 2527. “ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 ที่มีต่อปัญหายาเสพติด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วรรณิภา บุญยमानพ. 2523. “ความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษาในแหล่งเสื่อมโทรม กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการให้การศึกษาเรื่องยาเสพติด.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วไลรัตน์ พุกนานนท์. 2533. “ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน ปัญหาโรคเอดส์.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร วรุตบางกุล. 2524. **การวางแผนและพัฒนาสถานศึกษา**. สมุทรปราการ : ขนิษฐการพิมพ์ และโฆษณา.
- วิโรจน์ สุ่มใหญ่. 2526. **ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ยาเสพติดกับการเกิดอุบัติเหตุเกี่ยวกับจราจรในกลุ่มคนขับรถบรรทุกทางไกล**. รายงานการวิจัย กรุงเทพมหานคร.
- ศรีนวล โกมลวนิช. 2526. **ครู-อาจารย์ที่ปรึกษาและการแนะแนว**. กรุงเทพมหานคร: กรมอาชีว ศึกษา. (อัดสำเนา)
- ศิริไล กสิกิจสกุลผล. 2531. “ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 6.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ดา ชูศรี. 2524. “การใช้สื่อการสอนเพื่อป้องกันการติดยาเสพติดให้โทษสำหรับนักเรียนมัธยม ในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สมพร สุทัศนีย์. 2525. **จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

- สุชาติ รัตน์ทองคำ และคณะ. 2543. “การประเมินโครงการชุมชนเฉลิมพระเกียรติปลอดยาเสพติดชุมชนสุเหร่าบางชัน.” ปรินญาณิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุเทพ เมฆ. 2528. “ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประเภทพานิชยกรรมในเขตการศึกษา 12.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุพิชญา ชีรกุล. 2523. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วิทยาการการพิมพ์.
- สุพัตรา สุภาพ. 2525. วัยรุ่นกับสังคม. วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ปทุมวัน 7. (เมษายน 2525)
- สุภาภรณ์ เกษรรัตน์. 2543. “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี.” ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2535. การป้องกันยาเสพติด. กรุงเทพมหานคร : อักษรไทยการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2541. ความรู้เบื้องต้นเรื่องยาและ ยาเสพติด. กรุงเทพมหานคร : หจก.ไอเดีย สแควร์.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2541. แนวคิดและแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2542. แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2543. แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2544. คู่มือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ร่วมต้านยาเสพติด. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2544. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ส่วนพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2545. ความรู้เรื่องยาเสพติด. กรุงเทพมหานคร : ส่วนพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี.

- อภิชาต สุภรัตน์ภินันท์ และคณะ. 2543. “การประเมินผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดตามโครงการค่ายสังคัมจิตระเวชศึกษา จังหวัดเพชรบุรี.” ปรินญาณินพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อภิวัน วันดี. 2527. “สถานะบังคับทางอาญาต่อผู้เสพยาแอมเฟตามีนในขณะขับขี่ยานพาหนะ.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรอนงค์ หงษ์ชุมแพ. 2538. “ความรู้เกี่ยวกับยาฆ่าและกาป้องกันตนเองจากการเสพยาฆ่าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.” ปรินญาณินพนธ์สาธารณสุขศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
- อำไพ สวัสดิ์พงษ์. 2533. “การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังกูร ภัทรกร. มปป. ยาฆ่าAMPHETAMINE. ปทุมธานี : โรงพยาบาลรัฐธัญรักษ์. เอกสารอัดสำเนา.
- Asahi News Service. 1997. Health topics : Japanese youth discover amphetamine. The New York Time Syndicate 6 : 1-2
- Giger, J.A. 1989. **The status of substance abuse control in public secondary schools.** Dissertation Abstracts Internation 50/40 : 839-A
- Hall, W., and A.C. Churchill. 1993. Patterns of drug use and risk – Taking among injecting Amphetamine and opioid drug users in Sydney. Addiction 88 : 509-516

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ 44 /2545

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของ นายสมพงษ์ บุญมั่ง

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายสมพงษ์ บุญมั่ง เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.รวิวรรณ	ชินะตระกูล	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.ฉันทนา	โหมดมณี	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ดร.ณรงค์	พิมสาร	ประธานกรรมการ
รศ.ดร.รวิวรรณ	ชินะตระกูล	กรรมการ
ดร.ฉันทนา	โหมดมณี	กรรมการ
ผศ.อุดมศักดิ์	สารินุตร	กรรมการ
อาจารย์พีระวุฒิ	สุวรรณจันทร์	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. 2545

(รองศาสตราจารย์ รวิวรรณ ชินะตระกูล)

คณบดี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นายสมพงษ์ บุญมั่ง รหัสประจำตัว 42064103 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพการป้องกัน ยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร (DRUG ADDICT PREVENTION IN TECHNICAL COLLEGES IN BANGKOK)” โดยมี รศ.ดร.วีวรรณ ชินะตระกูล เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.ฉันทนา โหมดมณี เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2546

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้ เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ ๖) มกราคม พ.ศ. 2546

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยเอก วีระเชษฐ ชันเงิน)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1504/ 0081

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

23 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายไมตรี วิริยะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายสมพงษ์ บุญมั่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร”

คณะกรรมการอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นายสมพงษ์ บุญมั่ง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ทม 1504/ 0081

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

13 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายมนตรี จิตมหาวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายสมพงษ์ บุญมั่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร”

คณะกรรมการอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นายสมพงษ์ บุญมั่ง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ทม 1504/ 0081

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

13 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายกัญญา ทองชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายสมพงษ์ บุญมั่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง “สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร”

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นายสมพงษ์ บุญมั่ง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิภสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ทม 1504/ 0081

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๔3 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางวนิดา มนต์ไพบูลย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายสมพงษ์ บุญมั่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร”

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นายสมพงษ์ บุญมั่ง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ทม 1504/ 0081

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

13 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวอรอนงค์ ลาภภูวนาถ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายสมพงษ์ บุญมั่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร”

คณะกรรมการอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นายสมพงษ์ บุญมั่ง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ
 เลขที่รับ..... 811/1/1/90
 วันที่..... 14 ม.ย. 96
 เวลา..... 16.40 น.

ที่ ทม 1504 / 0222

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

22 มกราคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายสมพงษ์ บุญมั่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีพศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิคเขตกรุงเทพมหานคร” คณะกรรมการอุตสาหกรรมจึงขอกความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดอนุญาตให้ นายสมพงษ์ บุญมั่ง ทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัยภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
 มา ณ โอกาสนี้ด้วย

เรียนเสนอ ผอ.วท.สป.

เพื่อโปรด

ขอแสดงความนับถือ

1. ทราบ

2. ผอ.วท.สป. โทร. 3111 โทรสาร: 3111
 ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๖
 ทดลอง 18 ม.ย. ๙๖

Dr. Nuan
 (นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
 ปฏิบัติราชการแทนคณบดี
 เรียน ผอ.วท.สป

- เพื่อโปรดทราบ

- ความคม *เอื้ออำนวย*

- แจ้ง

Dr. Nuan
 18 ม.ย. ๙๖

Dr. Nuan
 18 ม.ย. ๙๖

หน่วยบัณฑิตศึกษา
 โทร. 737-3000 ต่อ 3692
 โทรสาร. 3264325

ที่ ทม 1504/ 0779

คณะกรรมการผู้ค้ำจุนการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

3 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
 2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด
 3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายสมพงษ์ บุญมั่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร” และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2546 ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามภายในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยภายในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดี ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ทม 1504/ 0779

คณะกรรมการผู้ตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

3 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายสมพงษ์ บุญมั่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหาร
อาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร”
และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2546 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสมพงษ์ บุญมั่ง เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยภายใน
สถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดี ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ทม 1504/ 0779

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

3 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
 2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายสมพงษ์ บุญมั่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหาร อาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร” และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2546 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสมพงษ์ บุญมั่ง เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยภายใน สถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดี ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ทม 1504/ 0779

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

3 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
 2. แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายสมพงษ์ บุญมั่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหาร อาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร” และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2546 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสมพงษ์ บุญมั่ง เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยภายใน สถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดี ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ทม 1504/ 0779

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

3 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคคูสิต

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
 2. แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายสมพงษ์ บุญมั่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหาร
อาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร”
และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2546 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสมพงษ์ บุญมั่ง เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยภายใน
สถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดี ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ทม 1504/ 0779

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

3 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายสมพงษ์ บุญมั่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหาร
อาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร”
และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2546 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสมพงษ์ บุญมั่ง เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยภายใน
สถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดี ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ศธ 0911/ 1101

กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

/๒ มีนาคม 2546

เรื่อง อนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ทม 1504/0779 ลงวันที่ 3 มีนาคม 2546

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า นายสมพงษ์ บุญมั่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะเก็บข้อมูลในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา รวม 5 แห่ง เพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร" รายละเอียดทราบแล้ว นั้น

กรมอาชีวศึกษา พิจารณาแล้วอนุญาตให้ นายสมพงษ์ บุญมั่ง ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 5 แห่ง ตามรายชื่อที่แนบได้

อนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีตราประทับและลายมือชื่อกำกับที่มุมบนด้านขวาของทุกแผ่น เพื่อเป็นต้นแบบในการเก็บข้อมูลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาจัดส่งผลงานการทำวิทยานิพนธ์ให้กรมอาชีวศึกษาทราบในโอกาสต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางวราพรรณ น้อยสุวรรณ)

ศึกษานิเทศก์ 9 ทำหน้าที่

หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์

โทร. 0-2281-5555 ต่อ 1802

ที่ ศธ 0911/
1102

กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

๑๒ มีนาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายสมพงษ์ บุญมั่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร" มีความประสงค์จะขอเก็บข้อมูลในสถานศึกษาของท่าน

ในการนี้ กรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นายสมพงษ์ บุญมั่ง แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลได้ สำหรับการตอบแบบสอบถามขอให้ตอบชุดที่มีตราประทับเท่านั้น และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วขอให้ส่งแบบสอบถามคืนบุคคลดังกล่าวด้วย จักขอบคุณมาก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางวราพรรณ น้อยสุวรรณ)

ศึกษานิเทศก์ ๑ ทำหน้าที่

หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์

โทร. 0-2281-5555 ต่อ 1802

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อประกอบการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มุ่งที่จะศึกษาสภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ขอให้ท่านพิจารณาคำถามแต่ละข้อและกรุณาตอบคำถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะเสนอผลของการวิจัยออกมาเป็นส่วนรวม ซึ่งจะไม่กระทบกระเทือนต่อตัวท่านและต่อวิทยาลัยของท่านแต่อย่างใด ผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการจัดโครงการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานครในด้าน

1. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด
2. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด
3. การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง

ซึ่งเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีการปฏิบัติมากที่สุด มีการปฏิบัติมาก มีการปฏิบัติปานกลาง มีการปฏิบัติน้อย มีการปฏิบัติน้อยที่สุด โดยถือเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 1

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงใน () หน้าข้อความให้สอดคล้องกับคำถาม และ
ความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านและวิทยาลัยของท่าน

1. ตำแหน่งปัจจุบันของท่าน คือตำแหน่งใด

() ผู้บริหารสถานศึกษา

- ผู้อำนวยการ

- ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

- หัวหน้าคณะ

- หัวหน้าแผนก

() ครู-อาจารย์

2. ท่านอยู่วิทยาลัยเทคนิคใด

() วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง

() วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี

() วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร

() วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย

() วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม

ตอนที่ 2

สภาพการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่กำหนดให้ตามสภาพความเป็นจริง

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

สภาพการป้องกันยาเสพติด		ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	1. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด					
1	มีการสอดแทรกเรื่องพิษภัยยาเสพติดไว้ในแต่ละวิชาที่สอน					
2	จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค					
3	เชิญวิทยากรมาบรรยายเรื่องยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค					
4	จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับยาเสพติด					
5	จัดส่งครูเข้ารับการอบรม หรือสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้เรื่องยาเสพติด					
6	จัดพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานบำบัดรักษาผู้ป่วยจากยาเสพติด					
7	จัดให้มีการประชุมทางวิชาการแก่ครูในเรื่องการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยเทคนิค					
8	จัดให้มีหนังสือวารสารที่เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดให้ครูได้อ่านเสริมความรู้					

สภาพการป้องกันยาเสพติด		ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	2. การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกันยาเสพติด					
1	จัดห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน					
2	จัดให้มีที่นั่งพักผ่อนสำหรับนักเรียนได้ทำงานเพียงพอ					
3	จัดให้มีสถานที่เล่นกีฬาเพียงพอแก่นักเรียน					
4	จัดป้ายประกาศข่าวสารที่เกี่ยวข้องที่มีสาระน่าสนใจและทันสมัย					
5	วิทยาลัยประกาศให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับระเบียบวินัยของวิทยาลัย					
6	วิทยาลัยแจ้งผู้ปกครองทราบเมื่อพบว่านักเรียนมีปัญหาทั้งด้านการเรียน และความประพฤติ					
7	ตรวจตราดูแลบริเวณห้องน้ำเพื่อมิให้นักเรียนมั่วสุ่มกัน					
8	วิทยาลัยใช้กฎ และระเบียบข้อบังคับต่างๆเป็นมาตรการสำคัญในการปกครองนักเรียน					
9	จัดให้มีการตรวจปัสสาวะนักเรียนเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันยาเสพติด					
10	บันทึกสุขภาพ และการเจ็บป่วยของนักเรียน					
11	จัดให้มีการศึกษาเป็นรายกรณีสำหรับนักเรียนที่มีแนวโน้ม หรือสงสัยจะใช้ยาเสพติด					
12	จัดให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาหาเสพติดอย่างต่อเนื่อง					
13	จัดให้มีห้องแนะแนวพร้อมเอกสารเพื่อให้บริการได้อย่างเหมาะสม					

สภาพการป้องกันยาเสพติด		ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	3. การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเอง					
1	จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในวิทยาลัย					
2	จัดให้มีการแข่งกีฬาภายนอกวิทยาลัย					
3	จัดให้มีการทดสอบสมรรถภาพนักเรียนเพื่อ ระดับสมรรถภาพทางกาย					
4	จัดให้มีการส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ					
5	จัดให้นักเรียนร่วมกิจกรรมทางศาสนาตามวัน และโอกาสอันควร					
6	จัดให้นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจ					
7	จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
8	จัดให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างคุณ ธรรม และจริยธรรม					
9	จัดให้มีประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่ประพฤติตน เป็นตัวอย่างที่ดี					
10	จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ต่อส่วนรวม					
11	สร้างเสริมโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับ ชุมชน					
12	จัดให้นักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ตาม โอกาสอันควร					
13	ส่งเสริมให้นักเรียนได้หาประสบการณ์โดยการ เข้าร่วมฝึกปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสาย วิชาชีพ					
14	จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมทางวิชาการทั้งใน และ นอกวิทยาลัย					

สภาพการป้องกันยาเสพติด		ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
15	ส่งเสริมให้นักเรียนจัดบริการแนะนำ และป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัย					
16	จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตเอกสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด					
17	จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนในการป้องกันยาเสพติด					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายสมพงษ์ บุญมั่ง
วัน เดือน ปีเกิด	21 มีนาคม 2517
สถานที่เกิด	เลขที่ 1/2 หมู่ 4 ตำบลนาครี อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง 52150
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	402/22 -23 นิรันดร์คอนโดตึก C แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร 10260
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทคนิควิทยา แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำแผนกอิเล็กทรอนิกส์
ประวัติการศึกษา :-	
พ.ศ. 2540.	ปริญญาตรี ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ค.อ.บ.) สาขาวิชา วิศวกรรมโทรคมนาคม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2546	ปริญญาโท ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (ค.อ.ม.) สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง